

ΣΧΟΛΗ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΟΣΜΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗΣ

ΠΡΕΒΕΖΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2017

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΟΣΜΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗΣ

ΠΡΕΒΕΖΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2017

**SELECTION CRITERIA FOR UNDERGRADUATE EDUCATION
DEPARTMENT**

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή
Πρέβεζα, Ιούνιος 2017

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Επιβλέπων καθηγητής

Μιχαήλ Διακομιχάλης

Αναπληρωτής Καθηγητής

2. Μέλος επιτροπής

Χύτης Ευάγγελος

Επίκουρος Καθηγητής

3. Μέλος επιτροπής

Κωνσταντίνος Καραμάνης

Αναπληρωτής Καθηγητής

© ΚΟΣΜΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 2017.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Επίθετο, Όνομα

ΚΟΣΜΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσης διπλωματικής εργασίας αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω όλους όσους υπήρξαν αρωγοί αυτής της προσπάθειας.

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Διακομιχάλη Μιχάλη που με τις υποδείξεις του κατάφερα να ολοκληρώσω την παρούσα διπλωματική εργασία. Η βοήθειά του ήταν καθοριστική και καιρία. Επίσης, ευχαριστώ τους γονείς μου, αρωγούς όλα αυτά τα χρόνια των πανεπιστημιακών μου σπουδών. Τέλος οφείλω να ευχαριστήσω και όλους τους φοιτητές των τμημάτων Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Ηπείρου καθώς και τους φοιτητές των τμημάτων Παιδαγωγικού και Ιατρικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων που χωρίς την βοήθειά τους δεν θα μπορούσε να διεξαχθεί η έρευνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες που η βαρύτητά τους καθορίζει τελικά το ποια σχολή θα επιλέξει ο μαθητής. Οι παράγοντες αυτοί είναι ακαδημαϊκοί, προσωπικοί, οικονομικοί αλλά προερχόμενοι και από την ενημέρωση-πληροφόρηση που οι μαθητές έχουν τόσο από το άμεσο όσο και από το ευρύτερο περιβάλλον τους.

Σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνηθούν τα κριτήρια που ωθούν στην επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Στόχος της είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο οι ακαδημαϊκοί, προσωπικοί, οικονομικοί παράγοντες και η ενημέρωση των μαθητών καθορίζουν την τελική τους απόφαση για επιλογή τμήματος σπουδών.

Η μέθοδος αναζήτησης και συλλογής των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την ποσοτική έρευνα σε δείγμα 22,5% φοιτητών δύο τμημάτων του ΤΕΙ Ηπείρου και συγκεκριμένα του τμήματος Βρεφοκομίας και του τμήματος Νοσηλευτικής αλλά και σε δείγμα 18,85% δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, του τμήματος Ιατρικής και του Παιδαγωγικού τμήματος. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας ήταν ερωτηματολόγιο το οποίο δόθηκε από τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Διακομιχάλη Μιχάλη ενώ η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν η Αναλυτική Ιεραρχική Προσέγγιση (AnalyticHierarchyProcess) του T. Saaty.

Στην εργασία γίνεται αναφορά στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, στο σκοπό της εκπαίδευσης και αναλύονται οι παράγοντες που επιδρούν στην τελική επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Τα αποτελέσματα που εξήχθησαν κατέδειξαν ότι οι ακαδημαϊκοί παράγοντες συντελούν στους φοιτητές της Ιατρικής και Βρεφοκομίας να επιλέξουν τη σχολή τους ενώ οι προσωπικοί παράγοντες έχουν περισσότερο βαρύτητα για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής και του Παιδαγωγικού τμήματος. Επίσης, οι οικονομικοί παράγοντες δεν αποτελούν το σημαντικότερο κριτήριο, παρόλο που η χώρα μας βρίσκεται την παρούσα στιγμή συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, σε οικονομική κρίση.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ:Κριτήρια σπουδών,Επιλογή, Εκπαίδευση και επιλογή επαγγέλματος, Παράγοντες και εκπαιδευτικές αποφάσεις.

ABSTRACT

The section option for undergraduate studies is influenced by several factors, the severity ultimately determines which school will select the student. These factors are academic, personal, financial, but derived from the information-information that students have both direct and in the wider environment.

The aim of this thesis is to investigate the criteria that drive the selection section for undergraduate studies. Its aim is to determine whether academic, personal, economic operators and inform students determine their final decision on study section selection.

The search method and the data collection was performed by a quantitative survey of 22.5% students two parts of TEI Epirus and specifically the baby nurse Department and the Nursing Department and a sample of 18.85% two parts of the University of Ioannina, Department of Medicine and the department of Education. The research tool used to conduct the survey was a questionnaire which was given by the supervising professor. Diakomichali Michael and the methodology used was the Analytical Hierarchical Approach (Analytic Hierarchy Process) of T. Saaty.

At work refers to the Greek educational system, the purpose of education and analyzes the factors that affect the final section option for undergraduate studies. The results obtained showed that academic factors contribute to students of medicine and child carers to choose their school and personal factors have greater significance for nursing students and the Education Department. Also, the economic factors are not the most important criterion, although our country is currently writing thesis in economic crisis.

KEY- WORDS: Study criteria, Selection, Training and choice of profession, Actors and educational decisions.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μαθητές και μαθήτριες όταν αποπερατώσουν τις σπουδές τους στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καλούνται να επιλέξουν εκείνο το τμήμα της σχολής που θα τους εισάγει στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η επιλογή αυτή κρίνεται πολύ σημαντική, καθώς μία αστοχία μπορεί να επηρεάσει όλη τη μετέπειτα επαγγελματική πορεία τους. Έτσι στην απόφασή τους αυτή σημαντική βαρύτητα έχουν ορισμένοι παράγοντες, που επηρεάζουν και την τελική τους απόφαση.

Σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνηθούν εκείνοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή του τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Για να επιτευχθεί όμως αυτός ο σκοπός επιλέχθηκε σκόπιμα δείγμα από φοιτητές δύο τμημάτων του ΤΕΙ Ηπείρου και συγκεκριμένα των τμημάτων Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής και δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και συγκεκριμένα των τμημάτων Ιατρικής και Παιδαγωγικού γιατί η πρόσβαση στα τμήματα αυτά ήταν εύκολη και άμεση για την ερευνήτρια καθώς βρίσκονται στον τόπο κατοικίας της.

Ως εργαλείο συλλογής των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο, το οποίο δόθηκε έτοιμο από τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας κ. Διακομιχάλη Μιχάλη. Επίσης η μέθοδος που ακολουθήθηκε ήταν η Μέθοδος Αναλυτικής Ιεράρχησης του T. Saaty η οποία είναι αποτελεσματική και η πιο διαδεδομένη σε πολύπλοκες διαδικασίες λήψης αποφάσεων επειδή είναι μια δομημένη μέθοδος λήψης των αποφάσεων εφαρμοζόμενη σε προβλήματα όπου οι αποφάσεις κρίνονται υποκειμενικές. Επίσης, αυτή η μέθοδος κάνει χρήση τόσο των ποιοτικών όσο και των ποσοτικών δεδομένων ενώ είναι πολύ προσιτή σε οποιονδήποτε αφού το λογισμικό της μεθόδου, το ExpertChoice διατίθεται με τεχνική και εκπαιδευτική υποστήριξη.

Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελείται από δύο κεφάλαια στα οποία εντάσσεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση του θεωρητικού πλαισίου. Πιο αναλυτικά, στο πρώτο κεφάλαιο ορίζεται τι είναι η εκπαίδευση και ποιος ο σκοπός της. Δεδομένου ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα τις περισσότερες φορές αντικατοπτρίζουν την ουσιαστική φύση της κοινωνίας μελετάται η σύνδεση της εκπαίδευσης με την ανάπτυξη η οποία και αντικατοπτρίζει

τις κοινωνικοοικονομικές δομές των κοινωνιών στις οποίες αναφέρεται. Επίσης, επειδή εκπαίδευση και ανάπτυξη συνδέονται με τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος και με τον οικονομικό και κοινωνικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην οποία αναφέρεται, μελετάται το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως και σήμερα.

Το δεύτερο κεφάλαιο μελετάει όλους τους παράγοντες εκείνους που ωθούν τον σπουδαστή στην τελική του επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Πιο συγκεκριμένα αναλύονται οι παράγοντες που βρίσκονται μέσα στον άνθρωπο και οι εξωγενείς παράγοντες τόσο του περιβάλλοντος όσο και οικονομικοκοινωνικοί.

Το δεύτερο μέρος της παρούσης εργασίας αφορά στη διεξαγωγή της έρευνας. Εμπεριέχει τη μεθοδολογία, την παράθεση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων, την ανάλυση των αποτελεσμάτων μέσω συγκρίσεων και τέλος τη σύνοψη των συμπερασμάτων.

Κεφάλαιο 1 Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΓΑΘΟ ΚΑΙ **ΠΩΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

1.1. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΑΓΑΘΟ

Η εκπαίδευση με την ευρεία έννοια περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που έχουν σκοπό την επίδραση με συγκεκριμένο τρόπο στη σκέψη, στο χαρακτήρα και στη σωματική αγωγή του ατόμου. Από τεχνικής πλευράς, με τη διαδικασία της εκπαίδευσης αποκτώνται συγκεκριμένες γνώσεις, αναπτύσσονται δεξιότητες και ικανότητες και διαμορφώνονται αξίες (ηθική, ειλικρίνεια, ακεραιότητα χαρακτήρα, αίσθηση του δικαίου, αφοσίωση, επαγγελματισμός, υπευθυνότητα, κ.λπ.). Η εκπαίδευση γίνεται με βάση συγκεκριμένες μεθόδους (θεωρητική διδασκαλία, επίδειξη, ανάθεση εργασιών, πρακτική εξάσκηση, κ.λπ.), σε ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα, με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και είναι οριοθετημένη χρονικά (<https://el.wikipedia.org>)

Έτσι η εκπαίδευση θεωρείται καταναλωτικό αγαθό καθώς το άτομο μαθαίνοντας ανεβάζει την αυτοεκτίμησή του με απόηχο την εκτίμηση της κοινωνίας. Μέσω της εκπαίδευσης το άτομο απολαμβάνει καλύτερα τη ζωή του καθώς με αυτήν ικανοποιεί τις ανάγκες του. Η εκπαίδευση μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί καταναλωτικό αγαθό όταν το άτομο με αυτήν αναπτύσσει την ικανότητά του να (Σαΐτης, 2000):

1. Αναπτύσσεται πνευματικά, συναισθηματικά και κοινωνικά
2. Σκέφτεται κριτικά και συλλογιστικά
3. Αποκτά εργαλεία και βασικές δεξιότητες
4. Εκτιμά την πνευματική του κληρονομιά
5. Αναπτύσσει μια θετική στάση προς την οικογένεια, το έθνος και τον κόσμο
6. Δαπανά συνετά τον ελεύθερό του χρόνο.

1.2. Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αυτό που κάνει μια σχολική μονάδα ξεχωριστή, από οποιονδήποτε άλλον οργανισμό, είναι η πολλαπλότητα με την οποία μπορεί να ερμηνευτεί ο σκοπός ύπαρξής της. Όλοι θα συμφωνούσαν ότι ο σκοπός ενός εκπαιδευτικού οργανισμού είναι η παροχή εκπαίδευσης. Όμως, η ίδια η έννοια της εκπαίδευσης είναι τόσο ευρεία που είναι δύσκολο να τεθούν οι βασικοί της στόχοι, εάν δηλαδή είναι (HandyandAitken, 1988):

1. η παροχή γνώσεων,
2. η ανάπτυξη δεξιοτήτων,
3. η μετάδοση ηθικών αξιών,
4. η πνευματική ωρίμανση,
5. η σωματική ανάπτυξη, ή
6. η κοινωνικοποίηση.

Ωστόσο, το σχολείο θεωρείται τόσο από κοινωνιολογική όσο και από παιδαγωγική άποψη κοινωνικός θεσμός και ειδικότερα παιδαγωγικός οργανισμός (Κωνσταντίνου, 1994). Μέσα σ' αυτό επιδιώκεται, κατά κύριο λόγο, η μεταβίβαση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων στις νεότερες γενιές. Η επιδίωξη αυτή επιτυγχάνεται με βάση τις διαδικασίες της διδασκαλίας και της κοινωνικοποίησης, γι' αυτό και το σχολείο αποκαλείται εκπαιδευτικός οργανισμός ή οργανισμός μάθησης (Χατζηπαναγιώτου, 2001).

Οι σκοποί του σχολείου είναι καθορισμένοι με ειδικές ρυθμίσεις οι οποίοι βρίσκονται στο άρθρο 1 του Νόμου 1566/85 του Συντάγματος. Υλοποιούνται, ανάλογα με τις λειτουργίες του, μέσα από σχεδιασμένους και σκόπιμους κανόνες και δράσεις, οι οποίοι είναι διαφορετικοί κάθε φορά, ανάλογα με την περίπτωση. Όλη αυτή η διαδικασία του προγραμματισμού των δράσεων της σχολικής μονάδας είναι σημαντική γιατί βοηθάει στην αποτελεσματική λειτουργία της, διευκολύνει το έργο των εκπαιδευτικών, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους, τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό.

Σκοπός, λοιπόν, της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (άρθρο 1 του Νόμου 1566/85) είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ούτως ώστε, ανεξάρτητα από το φύλο και την καταγωγή τους, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά. Έτσι, μέσα στα πλαίσια που ορίζει ο ευρύτερος σκοπός της σχολικής μονάδας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο σκοπός του δημοτικού σχολείου είναι η πολύπλευρη πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών.

Ειδικότερα το σχολείο βοηθάει τους μαθητές:

1. Να διευρύνουν και αναδιατάσσουν τις σχέσεις της δημιουργικής τους δραστηριότητας με τα πράγματα, τις καταστάσεις και τα φαινόμενα που μελετούν.
2. Να οικοδομούν τους μηχανισμούς που συμβάλουν στην αφομοίωση της γνώσης, να αναπτύσσονται σωματικά, να βελτιώνουν τη σωματική και ψυχική τους υγεία και να καλλιεργούν τις κινητικές τους ικανότητες.
3. Να κατακτούν το περιεχόμενο των βασικότερων εννοιών και να αποκτούν, βαθμιαία, την ικανότητα να ανάγονται από τα δεδομένα των αισθήσεων στην περιοχή της αφηρημένης σκέψης.
4. Να αποκτούν την ικανότητα ορθής χρήσης του προφορικού και γραπτού λόγου.
5. Να εξοικειώνονται βαθμιαία με τις ηθικές, ανθρωπιστικές και άλλες αξίες και να τις οργανώνουν σε σύστημα αξιών.
6. Να καλλιεργούν το αισθητικό τους κριτήριο, ώστε να μπορούν να εκτιμούν τα έργα τέχνης και να εκφράζονται ανάλογα, μέσα από τα δικά τους καλλιτεχνικά δημιουργήματα.

Οι βασικοί συντελεστές για να μπορέσουν να επιτευχθούν οι παραπάνω σκοποί είναι (άρθρο 1 του Ν. 1566/1985):

1. Η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

2. Τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους.
3. Η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων, για την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων.
4. Η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή.

1.3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δεν μπορούμε να συζητήσουμε τη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και ανάπτυξης χωρίς να συνδέσουμε τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος με τον οικονομικό και κοινωνικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην οποία αναφέρεται. Τα εκπαιδευτικά συστήματα τις περισσότερες φορές αντικατοπτρίζουν την ουσιαστική φύση αυτής της κοινωνίας. Για παράδειγμα, αν η κοινωνία δεν υποστηρίζεται από ισότητα στην οικονομική και κοινωνική δομή, το εκπαιδευτικό σύστημα προφανώς θα αντικατοπτρίζει αυτήν την ανισότητα κάνοντας διαχωρισμούς για το ποιος είναι ικανός να προχωρήσει.

Επομένως η σχέση της εκπαίδευσης και ανάπτυξης είναι διπλής κατεύθυνσης αντικατοπτρίζοντας τις κοινωνικοοικονομικές δομές των κοινωνιών στις οποίες αναφέρονται. Τα εκπαιδευτικά συστήματα τείνουν να διαιωνίζουν, να τονώνουν και να αναπαράγουν αυτές τις οικονομικές και κοινωνικές δομές. Αντίστροφα, μια σωστή συνολική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση έχει τη μεγάλη δυνατότητα να προκαλέσει αντίστοιχη κοινωνική και οικονομική μεταρρύθμιση στο έθνος ως σύνολο.

Η επιστήμη και η εκπαίδευση συνιστούν τις βασικές κινητήριες δυνάμεις όχι μόνο της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και της ευρύτερης εξέλιξης της ανθρωπότητας (Delors, 1993). Οι αρνητικές συνέπειες του οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης απειλούν τις συνθήκες διαβίωσης του πλανήτη για τις οποίες ο ίδιος ο άνθρωπος έχει την ευθύνη. Έτσι, τα αδιέξοδα, τα οποία δημιουργήθηκαν από το παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης ανάγκασαν τα αρμόδια όργανα των

Ηνωμένων Εθνών να δώσουν ευρύτερο νόημα στην έννοια της ανάπτυξης «υπερβαίνοντας την οικονομική διάσταση του όρου και λαμβάνοντας υπόψη και την ηθική, την πολιτιστική και την οικονομική του διάσταση.

Λέξη κλειδί, λοιπόν, ορίζεται η ανθρώπινη «ευημερία», όχι μόνο με οικονομικούς όρους, αλλά με σχέδια ανάπτυξης και στρατηγικές σε μη υλικές επενδύσεις. Η UNDP¹ στην πρώτη Έκθεση για την Ανάπτυξη της Ανθρωπότητας το 1990 θέτει ως στόχο της ανάπτυξης την «ανθρώπινη ευημερία». Αυτό σημαίνει ότι οι δείκτες ανάπτυξης δε θα περιορίζονται πλέον στο κατά κεφαλήν εισόδημα, αλλά θα περιλαμβάνουν στοιχεία, όπως:

1. υγεία,
2. τρόφιμα και διατροφή,
3. δικαίωμα στο πόσιμο νερό,
4. μόρφωση και περιβάλλον,
5. δικαιοσύνη,
6. ισότητα μεταξύ κοινωνικών ομάδων και των δύο φύλων,
7. βαθμός της δημοκρατικής συμμετοχής,
8. βελτίωση των συνθηκών ζωής των επόμενων γενεών και
9. σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος από το οποίο εξαρτάται η ζωή.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή τοποθετήθηκε ως προς τα θέματα παιδείας του 21^{ου} αιώνα σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό της ανάπτυξης, εξειδικεύοντας όμως, καθώς πιστεύει ότι «η παιδεία πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο μιας νέας προβληματικής, μέσα στο οποίο η παιδεία δεν αποτελεί απλώς ένα μέσο ανάπτυξης μεταξύ πολλών άλλων, αλλά ένα από τα συστατικά στοιχεία της ίδιας της ανάπτυξης και ταυτόχρονα έναν από τους ουσιώδεις στόχους της. Στο μέτρο άρα, που η ανάπτυξη αποσκοπεί στην ευημερία του ατόμου ως ανθρώπινης οντότητας και όχι ως μέσο παραγωγής, αναζητάται ένα μοντέλο κοινής ανάπτυξης που να μπορεί να προσαρμόζεται και να ανταποκρίνεται στις τοπικές συνθήκες (<http://nata.webpages.auth.gr>).

¹United Nations Development Programme (UNDP): Παγκόσμιο δίκτυο ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Τάσσεται υπέρ της αλλαγής και συνδέει τις χώρες με τη γνώση, την εμπειρία και τους πόρους ώστε να βοηθήσει τους ανθρώπους να οικοδομήσουν μια καλύτερη ζωή.

Ο νέος τύπος εκπαίδευσης θα πρέπει να προωθεί περισσότερο:

1. το σεβασμό στη φύση και τον ελεύθερο χρόνο του ανθρώπου
2. να αφυπνίζει την περιέργεια των παιδιών,
3. να αναπτύσσει την παρατηρητικότητα,
4. να είναι σε θέση να συνεισφέρει στην εξέλιξη της κοινωνίας,
5. να μορφώνει το άτομο για θέματα σχετικά με το περιβάλλον, την υγεία και τη διατροφή.

Η προοπτική αυτής της ανάπτυξης θα βασίζεται σε μια σειρά αρχών, όπως:

1. η υπευθυνότητα,
2. η συμμετοχικότητα,
3. η ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας,
4. η ομαδικότητα,
5. η συνεργασία,
6. η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος,
7. αλλά και η αυτοαπασχόληση.

Έτσι, η προοπτική της ανθρώπινης ανάπτυξης με βάση τα παραπάνω, οδηγεί στην υπέρβαση μιας ωφελμιστικής αντίληψης της εκπαίδευσης, η οποία «βλέπει» το άτομο ως οικονομικό παράγοντα, αλλά και ως τελικό στόχο της ανάπτυξης. Αυτού του είδους η εκπαίδευση συσχετίζει την ανάπτυξη με τη ανθρώπινη εξέλιξη, δηλαδή, το σεβασμό του ανθρώπου προς το φυσικό περιβάλλον, αλλά και το σεβασμό προς την ποικιλία των παραδόσεων και της κουλτούρας κάθε λαού.

Με βάση τα παραπάνω, οι παράγοντες κάθε περιοχής θα πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις και να επιδιώξουν τη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων, οι οποίες να συγκλίνουν προς το όραμα για την οικοδόμηση ενός κοινού μέλλοντος. Επιπρόσθετα, ο καλύτερος τρόπος ενθάρρυνσης και στήριξης των διαδικασιών ενδογενούς ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι μια σειρά αξιών, τις οποίες οφείλει η εκπαίδευση να μεταδώσει. Πρόκειται για αξίες, οι οποίες ανάγονται σε «διαβατήριο ζωής» με πολλαπλά οφέλη, που οδηγούν τον άνθρωπο σε μια

βαθύτερη κατανόηση του εαυτού του, της σχέσης του με τους άλλους και τη συλλογική κοινωνική ζωή. Πρόκειται για μια ανάπτυξη, η οποία βασίζεται στην αυτοσυνειδησία, στην υπευθυνότητα όλων των μελών της με γενική αρχή δράσης την ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας, την ομαδική εργασία, τη συνεργασία και την αυτοαπασχόληση. Ο ανθρώπινος παράγοντας μαζί με τους παράγοντες κάθε περιοχής πρέπει να επιδιώξουν τη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων, οι οποίες θα βοηθήσουν στην εξάλειψη της ανεργίας που οφείλεται στην τεχνολογική ανάπτυξη. Αυτό σημαίνει ότι ζητείται μια νέου τύπου εκπαίδευση, ευέλικτη προσαρμοστική, δυναμική, ώστε να ανταποκρίνεται στις τοπικές συνθήκες. Η εκπαίδευση, λοιπόν, που περιγράφει η Επιτροπή της UNESCO είναι μια εκπαίδευση η οποία θα «ενεργοποιεί το δυναμικό του σύγχρονου αλλά και του αυριανού ανθρώπου».

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι πυρήνας του σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης είναι η εκπαίδευση με δευτερεύοντα στοιχεία την οικονομία και τις αρνητικές συνέπειές της σε κοινωνικά και άλλα θέματα (ανισότητες, καταναλωτισμός, αποκλεισμός από την εργασία λόγω της τεχνολογίας, καταστροφή το περιβάλλοντος). Αντιθέτως, πυρήνας της Νέας Εκπαίδευσης είναι οι αξίες με στόχο την επίλυση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών θεμάτων. Διαπιστώνουμε, δηλαδή, ότι προκειμένου να επιλυθούν τα κοινωνικά θέματα, τα οποία παραμένουν σταθερά στον πυρήνα της κοινωνίας, ο εκπαιδευτικός κώδικας του σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης μετασχηματίζεται σε έναν ισχυρό κώδικα αξιών στη Νέα Εκπαίδευση, δηλαδή, σε έναν κώδικα παιδείας. Έτσι, δεν υπάρχει η επιθυμητή ανάπτυξη της ανθρωπότητας εάν δεν υπάρξει παιδεία.

Οι αξίες που συσπειρώνει η Νέα Εκπαίδευση αφορούν σε (<http://nata.webpages.auth.gr>):

1. υλικές αξίες (διατροφή για όλους),
2. βιολογικές αξίες (υγεία για όλους),
3. πνευματικές γνωσιακές αξίες (καλλιέργεια της ικανότητας να ελέγχει ο άνθρωπος την ανάπτυξή του, πολιτισμός), (γ) αξίες του δικαίου (δικαιοσύνη),
4. ηθικές αξίες (παγκόσμια ηθική, σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον),
5. κοινωνικές αξίες (συλλογικότητα, συνεισφορά στην κοινωνική πρόοδο, ισότητα φύλων, υπευθυνότητα όλων των μελών της κοινωνίας),
6. προσωπικές ή επαγγελματικές αξίες (συνεργασία, πρωτοβουλία), αλλά και

7. αξίες που καθορίζουν την ποιότητα ζωής (ευημερία).

Η Νέα Εκπαίδευση θα πρέπει επίσης, να λαμβάνει υπόψη της όχι μόνο τους δείκτες του κατά κεφαλή εισοδήματος (οικονομικές αξίες) και του τεχνολογικού τομέα (πνευματικές αξίες), αλλά την περιβαλλοντική διάσταση του όρου ανάπτυξη ως καλλιέργεια της παγκόσμιας ηθικής του ατόμου απέναντι στις επόμενες γενιές (περιβαλλοντική ηθική).

1.4. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ξεκινάει την υποχρεωτική εκπαίδευση από την ηλικία των 5 ετών όπου το παιδί φοιτάει στα Νήπια και αυτό είναι υποχρεωτικό καθώς χωρίς απολυτήριο από το Νηπιαγωγείο το παιδί δεν μπορεί να εγγραφεί στην Α΄ Δημοτικού (Νόμος 3518/2006). Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση έχει και αυτή υποχρεωτικό χαρακτήρα για έξη χρόνια ενώ υποχρεωτική είναι και οι φοίτησή του στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση που αποτελείται από τα τρία χρόνια στο Γυμνάσιο και από τα τρία χρόνια στο Λύκειο.

Βέβαια αυτή η διάρθρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν ήταν όλα τα προηγούμενα χρόνια έτσι. Πιο συγκεκριμένα, κατά το 1821 και σε όλη τη διάρκεια της επανάστασης λειτουργούσαν, όπως αναφέρεται στην Γενική Εφημερίδα, τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία. Όταν δημιουργήθηκε το νεοσύστατο ελληνικό κράτος η ανάγκη για ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σύστημα ήταν επιτακτική. Η κυβέρνηση του Ι. Καποδίστρια:

1. Θεμελιώνει τη «δημοτική εκπαίδευση» φορέας της οποίας ήταν η τοπική αυτοδιοίκηση.
2. Θεμελιώνει την επαγγελματική εκπαίδευση ιδρύοντας το ορφανοτροφείο και την επαγγελματική σχολή στην Αίγινα.

Ο στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος τότε ήταν διττός:

1. Να εκπαιδευτεί το σύνολο του πληθυσμού με μία βασική και πρακτική εκπαίδευση.

2. Να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός ούτως ώστε να λειτουργήσει η παραγωγική διαδικασία.

Οι Βαυαροί με το διάταγμα της 6^{ης} Φεβρουαρίου 1834 δημιουργούν το πλαίσιο εκείνο που θα λειτουργήσουν τα δημοτικά σχολεία και που στο εξής θα είναι η πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. Έτσι η εκπαίδευση στο Δημοτικό ορίστηκε τετραετής και ακολουθεί τρίχρονη εκπαίδευση στο Ελληνικό σχολαρχείο, στο οποίο μπαίνουν μετά το Δημοτικό άνευ εξετάσεων. Θεωρητικά, η τετράχρονη φοίτηση στο Δημοτικό απευθυνόταν σε όλο το λαό, αλλά στην ουσία ένα μικρό ποσοστό το τελείωνε. Αντίθετα, τα παιδιά της μεσαίας τάξης προσπαθούσαν να τελειώσουν το Σχολαρχείο γιατί το απολυτήριό του ήταν το εισιτήριο για να διοριστεί κάποιος στο δημόσιο.

Κατά τους Βαλκανικούς πολέμους (1912) σε περιοχές όπως η Θράκη, η Μακεδονία και η Ήπειρος υπήρξαν:

1. Δημοτικά με έξη χρόνια φοίτηση που παράλληλα μάθαιναν και τη γαλλική ως ξένη γλώσσα,
2. Γυμνάσια με εξάχρονη φοίτηση.

Αυτή η διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος έγινε προσπάθεια να επεκταθεί και σε άλλες ελληνικές περιοχές, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Στο τέλος του 1929 η διάρθρωσή του εκπαιδευτικού συστήματος ήταν:

1. Δημοτικό 4 χρόνια υποχρεωτικό
2. Ελληνικό σχολείο 3 χρόνια υποχρεωτικό
3. Γυμνάσιο 3 χρόνια προαιρετικό
4. Πανεπιστήμιο 3 – 4 χρόνια προαιρετικό.

Κατά την περίοδο 1929- 1936 τα στρατιωτικά κινήματα υποβάθμισαν κατά πολύ την εκπαίδευση καθώς το σχολείο διαιρέθηκε σε:

1. 4 τάξεις Δημοτικού
2. 8 τάξεις Γυμνασίου εκ των οποίων οι έξη τάξεις είναι κατώτερου και οι δύο ανώτερου κύκλου.

Κατά τη γερμανική κατοχή η διάρθρωση της εκπαίδευσης ήταν ως εξής:

1. Πρώτη περίοδος: από 7 έως 14 ετών (Δημοτικό) και είναι υποχρεωτική και δωρεάν.
2. Δεύτερη περίοδος: από 15 έως 18 ετών (Γυμνάσια, τεχνικές και καλλιτεχνικές σχολές).
3. Τρίτη περίοδος: από 18 – 22 ετών (πανεπιστήμιο)

Μετά την γερμανική κατοχή και κατά τα έτη 1958 – 1961 η νομοθεσία (Ν.Δ. 3971/59 και Β.Δ. 671/1961) προέβλεπε τα εξής για την εκπαίδευση:

1. Δημοτικό 6 έτη
2. Γυμνάσιο 6 έτη όπου στις τρεις τελευταίες τάξεις γίνονταν διαφοροποίηση μεταξύ κλασσικών και θεωρητικών τάξεων.
3. Γυμνάσια γενικής κατεύθυνσης 6 έτη όπου στις τρεις τελευταίες τάξεις μπορούσαν να ιδρυθούν τμήματα τεχνικής, αγροτικής, οικονομικής, οικιακής οικονομίας και ναυτικής κατεύθυνσης. Τα τμήματα όμως αυτά δεν λειτούργησαν ποτέ.
4. Πανεπιστήμιο 4 ετών. Εδώ δημιουργήθηκε τεχνική και επαγγελματική κατεύθυνση με την ίδρυση δύο σχολών στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη καθώς και 6 σχολές τεχνικών βοηθών εργοδηγών. Οι σχολές όμως αυτές δεν κατοχύρωναν επαγγελματικά δικαιώματα. Όμως, επειδή η τεχνική εκπαίδευση κόστιζε στο κράτος αρκετά χρήματα δόθηκε επιχορήγηση σε ιδιωτικές τεχνικές σχολές και έτσι δημιουργήθηκαν οι τεχνικοί εκπαιδευτικοί οργανισμοί.

Με το Νόμο 4374/1964 το Γυμνάσιο οριστικά χωρίστηκε σε γυμνάσιο τριετούς φοίτησης και σε Λύκειο τριετούς φοίτησης ενώ τότε ήταν που ιδρύθηκε και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Κατά τη χρονική περίοδο 1976 – 1998 η εκπαίδευση αποτελούταν από το εξαετές δημοτικό και το τριετές γυμνάσιο. Η μία δυνατότητα που είχε ο κάτοχος απολυτηρίου Γυμνασίου, ήταν η εγγραφή είτε στις Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (ΤΕΣ) είτε στις Σχολές Μαθητείας ΟΑΕΔ διετούς και τριετούς φοίτησης αντίστοιχα. Αυτοί οι απόφοιτοι, ως κάτοχοι

επαγγελματικού πτυχίου, μπορούσαν να απευθυνθούν στην αγορά εργασίας ή να εγγραφούν στην Δευτέρα τάξη των Τεχνικών – Επαγγελματικών Λυκείων (ΤΕΛ) ή των Πολυκλαδικών (ΕΠΛ).

Μία άλλη δυνατότητα που υπήρχε για συνέχιση των σπουδών μετά το Γυμνάσιο, αφορούσε στην εγγραφή σε κάποιο τύπο Λυκείου, η διάρκεια σπουδών του οποίου ήταν τριετής. Σχετική εξαίρεση αποτελούσαν ορισμένοι κλάδοι του Πολυκλαδικού, στους οποίους υπήρχε επιπρόσθετη 6μηνη ή ενός έτους ειδικότητα (Δ΄ Τάξη) (Παπαηλίας, 2002).

Η μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση περιελάμβανε τα δημόσια και ιδιωτικά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ). Η εισαγωγή γινόταν με επιλογή (μόρια) και η διάρκεια σπουδών ήταν 4 εξάμηνα. Οι απόφοιτοι ΤΕΛ και ΕΠΛ, εφ' όσον ακολουθούσαν ειδικότητα αντίστοιχη με αυτή που αποκτούσαν, ελάμβαναν πτυχίο σε δύο εξάμηνα. Η διάρκεια κατάρτισης μειωνόταν σε ένα εξάμηνο, όταν επρόκειτο για άτομα που είχαν επιπρόσθετα παρακολουθήσει την ειδικότητα στα ΕΠΛ (Δ΄ τάξη) (Παπαηλίας, 2002).

Το 1998 έγινε μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που στόχο της είχε την ελεύθερη πρόσβαση μέσω της κατάρτισης των εισαγωγικών εξετάσεων. Οι διαφορές είναι οι εξής (Παπαηλίας, 2002):

- 1) Καταργούνται οι διάφορες μορφές Λυκείου (ΤΕΛ, ΕΠΛ, Γενικό κ.λπ. και αντ' αυτού δημιουργείται το Ενιαίο Λύκειο.
- 2) Καταργούνται οι ΤΕΣ και στη θέση τους συστήνονται τα ΤΕΕ (Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια) τα οποία βρίσκονται όμως σε αναβαθμισμένο επίπεδο σε σχέση με τις ΤΕΣ.

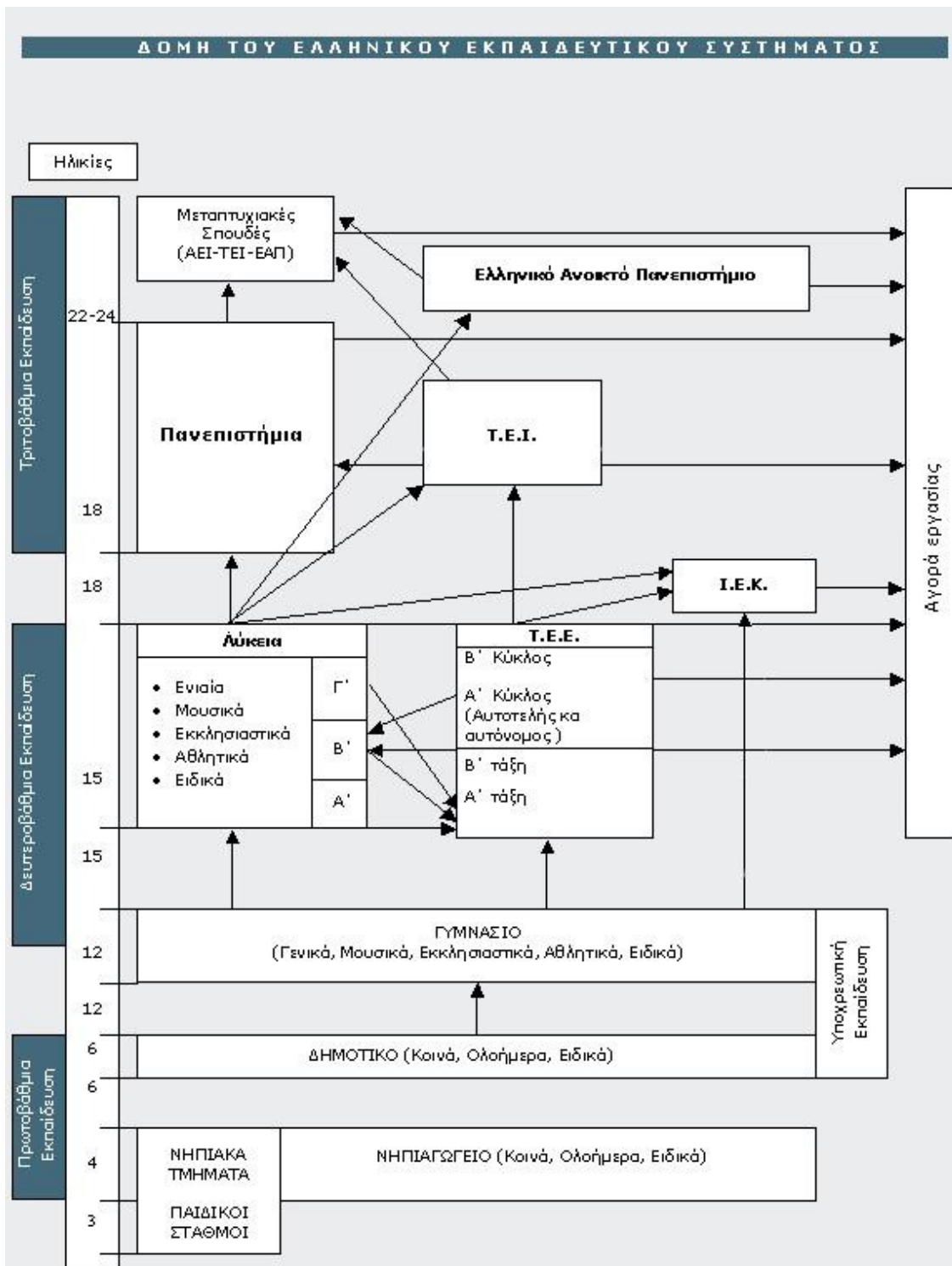
Επίσης η Τριτοβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει:

1. Τις Πανεπιστημιακές σχολές, τα Πολυτεχνεία που απαρτίζουν τα ΑΕΙ της χώρας καθώς και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ).
2. Το Ελεύθερο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) που εισάγεται κανείς μετά την ολοκλήρωση των 22 ετών με κλήρωση.

Στο παρακάτω διάγραμμα 1.1. παρουσιάζεται η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα, όπως ισχύει σήμερα. Βέβαια, σε αυτό αποτυπώνεται η γενική εικόνα του εκπαιδευτικού συστήματος που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Όμως, μια ευρύτερη ανάλυση δείχνει ότι το σύνολο των εκπαιδευτικών

υπηρεσιών που υπάρχουν στην Ελλάδα είναι ένα πλέγμα πιο περίπλοκο καθώς πολλές άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες προσφέρονται μέσα στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα ή οποίες είτε συνεργάζονται με αυτό είτε όχι εντάσσονται στον βασικό πυρήνα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Διάγραμμα 1.1: Δομή Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος

Κεφάλαιο 2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1. Η ΑΠΟΦΑΣΗ

Η απόφαση για επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές που θα οδηγήσει και στην επιλογή του επαγγέλματος είναι αποφασιστικής σημασίας για το άτομο. Η λήψη απόφασης αποτελεί μια διαδικασία αναγνώρισης και επίλυσης προβλημάτων όπου το άτομο καλείται να επιλέξει μία συγκεκριμένη δράση μεταξύ πολλών δράσεων, ώστε να μπορέσει να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει. Έτσι λοιπόν, μια σωστή απόφαση είναι η λογική απόφαση, αυτή δηλαδή που έχει και τη μεγαλύτερη προσδοκώμενη αξία. Ωστόσο, υπάρχουν θεωρίες που τονίζουν πως η απόφαση αυτή λαμβάνεται σε ορισμένη ηλικιακή φάση. Ο Wright (2005) διαπιστώνει ότι το πρόβλημα των σπουδών απασχολεί τους νέους ηλικιακής ομάδας 14-19 ετών αλλά αυτή η χρονική περίοδος είναι μεταβατική. Οι εξελικτικές θεωρίες τονίζουν ότι όλη αυτή η διαδικασία επιλογής και απόφασης είναι συνεχής και μακροχρόνια και δεν παίρνεται σε μία ηλικία αλλά αρχίζει από την πρώιμη παιδική ηλικία και συμπληρώνεται μετά την επαγγελματική αποκατάσταση (Δημητρόπουλος, 2004).

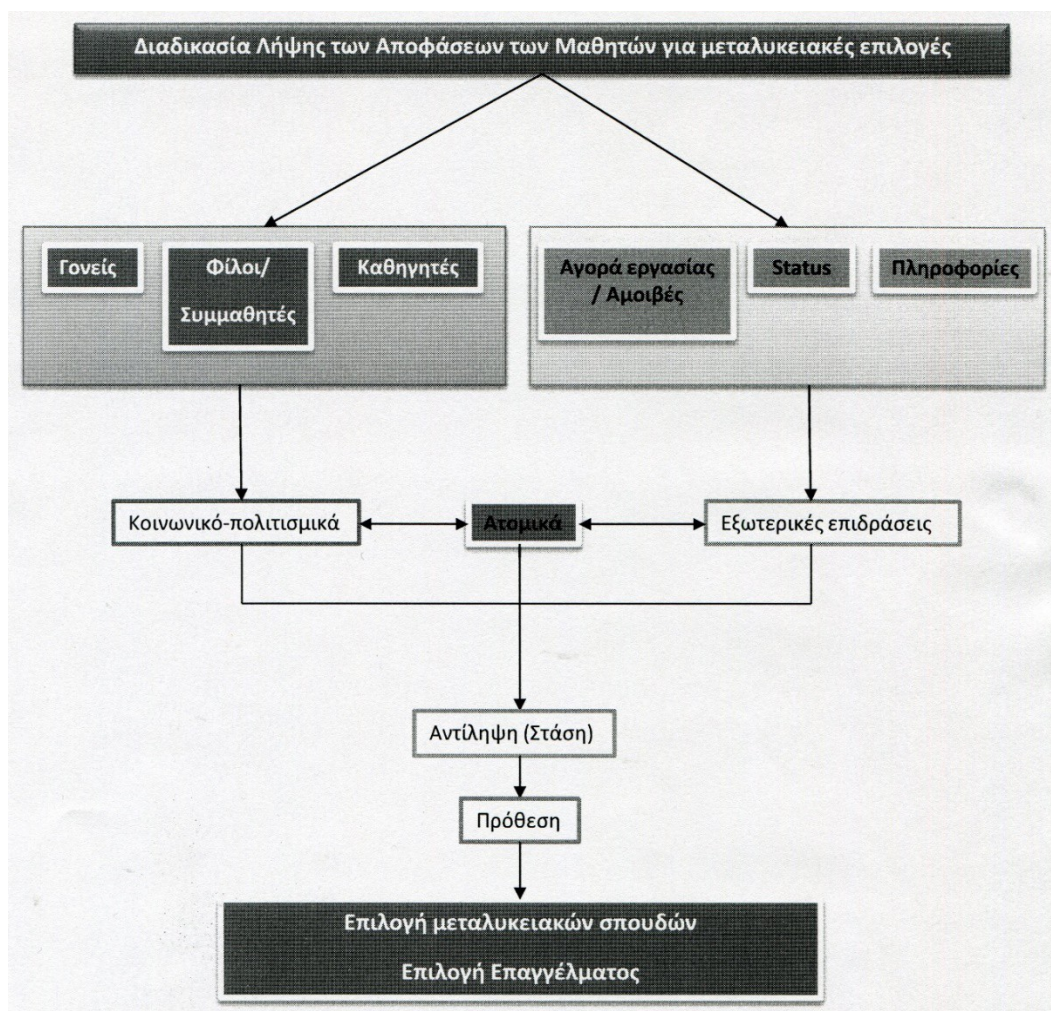
Ο Ginzberg τονίζει ότι η απόφαση για επιλογή επαγγέλματος:

1. Είναι εξελικτική και όχι στιγμιαία. Ξεκινάει στην ηλικία των 6 ετών και περατώνεται μέχρι την πρώιμη ηλικία της ωριμότητας.
2. Είναι μη αναστρέψιμη καθώς το άτομο δεσμεύεται από τις αποφάσεις του και ακολουθεί συγκεκριμένη κατεύθυνση.
3. Συνδυάζεται με τις προσωπικές επιθυμίες και επιδιώξεις ενός ατόμου.

Οι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την απόφαση του ατόμου είναι:

1. Η πραγματικότητα: που αποτελείται από πλήθος παραγόντων που λειτουργούν για το άτομο κάθε στιγμή.
2. Η εκπαίδευση: η οποία είτε αποτελεί εμπόδιο είτε βοηθάει το άτομο στο να εξετάζει τις παραμέτρους ώστε να λάβει τη συγκεκριμένη απόφαση.
3. Τα στοιχεία της προσωπικότητας που το άτομο έχει.
4. Τα συναισθήματα που το άτομο έχει.
5. Οι αξίες που οδηγούν το άτομο στη λήψη συγκεκριμένης απόφασης.
6. Ένα πλήθος παραγόντων, που παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 2.2: Παράγοντες μεταξύ πρόθεσης και επιλογής επαγγέλματος

ΠΗΓΗ: Ίδρυμα Ευγενίδου, (2010) Επιτελική Σύνοψη Έρευνας, Ναυτική Εκπαίδευση, Αθήνα:
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Στατιστικής.

2.2. ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ

Υπάρχει ιδιαίτερη σχέση μεταξύ της ικανοποίησης των αναγκών και της επιλογής τμήματος για προπτυχιακές σπουδές οι οποίες οδηγούν σε επαγγελματική αποκατάσταση. Ο Horrock (1976) τονίζει ότι οι ανάγκες ενός ατόμου και η επιλογή του επαγγέλματός του βρίσκονται σε άμεση σχέση και αλληλοεπιδρούν. Επίσης τονίζει ότι υπάρχουν δέκα βασικές θέσεις γύρω από αυτή την επιλογή οι οποίες είναι οι εξής (Δημητρόπουλος, 2004):

1. Τα άτομα επιλέγουν επαγγέλματα μέσω των σχολών τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες τους.
2. Το επάγγελμα που επιλέγουμε να κάνουμε είναι αυτό το οποίο νομίζουμε ότι θα ικανοποιήσει τις ανάγκες μας.
3. Οι ανάγκες επηρεάζουν τις επιλογές μας αλλά τις αντιλαμβανόμαστε είτε με γνωστικές διαδικασίες, είτε απλώς τις νιώθουμε ως έλξη προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση.
4. Η επαγγελματική μας ανάπτυξη αρχίζει τη στιγμή που για πρώτη φορά συνειδητοποιήσουμε ότι ένα επάγγελμα που έχουμε επιλέξει ίσως βοηθήσει στο να ικανοποιηθούν οι ανάγκες μας.
5. Η ικανότητά μας να αντιληφθούμε ποιο επάγγελμα θα ικανοποιήσει τις ανάγκες μας είναι συνυφασμένη με:
 - a.i. την αυτογνωσία που έχουμε αποκτήσει,
 - a.ii. τη γνώση που έχουμε γύρω από τις δυνατότητες που θα μας προσφέρει το κάθε επάγγελμα και
 - a.iii. την ικανότητά μας να σκεφτούμε πάνω σε αυτά καθαρά.
6. Το μέγεθος της αυτογνωσίας που έχουμε είναι ο παράγοντας εκείνος που θα μας επηρεάσει στην επιλογή του επαγγέλματός μας ενώ παράλληλα θα μας

ωθήσει στο να μπορέσουμε να αντιληφθούμε εάν το επιλέξιμο επάγγελμα είναι αυτό το οποίο θα ικανοποιήσει τις περισσότερες ανάγκες μας.

7. Οι πληροφορίες για το επάγγελμα επηρεάζουν την επαγγελματική μας επιλογή με το να μας βοηθούν να προβλέψουμε πόσο μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα ικανοποιηθούμε, επιλέγοντας αυτό κι όχι κάποιο άλλο επάγγελμα.

8. Η επαγγελματική ικανοποίηση εξαρτάται από την έκταση στην οποία η εργασία ικανοποιεί τις ανάγκες που θα θέλαμε να ικανοποιεί. Ο βαθμός ικανοποίησης καθορίζεται από τον λόγο: «τι έχουμε» προς «τι θέλουμε».

9. Ικανοποίηση μπορεί να προκύψει από μια εργασία που ικανοποιεί τις ανάγκες μας σήμερα ή από μια εργασία που υπόσχεται ότι θα τις ικανοποιήσει στο μέλλον.

10. Η επαγγελματική επιλογή μας μπορεί ανά πάσα στιγμή να αλλάξει, αν πεισθούμε ότι η αλλαγή θα οδηγήσει σε καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών μας.

2.3. Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Ο Holland υποστηρίζει πως το κριτήριο για να επιλέξει κάποιος το επάγγελμά του είναι στην ουσία η έκφραση της προσωπικότητας που αυτός έχει. Εξάλλου, τα άτομα που ασκούν ίδιο επάγγελμα, όπως λέει, έχουν αρκετές όμοιες προσωπικότητες και παρόμοια προσωπική εξέλιξη. Έτσι διαχωρίζει τα άτομα σε τύπους ενώ τα επαγγέλματα ανάλογα με τους τύπους που αυτά ανήκουν. Ο κεντρικός άξονας της θεωρίας του στηρίζεται σε τέσσερις υποθέσεις (Δημητρόπουλος, 2004):

1) **1^η ΥΠΟΘΕΣΗ:** οι άνθρωποι κατατάσσονται σε έναν από τους παρακάτω τύπους προσωπικότητας, οι οποίοι διαμορφώνονται και επηρεάζονται από παράγοντες τόσο κληρονομικούς όσο και περιβαλλοντικούς:

α.ι. Ρεαλιστικός – πρακτικός τύπος: άτομα αυτού του τύπου προτιμούν ασχολίες κυρίως ρεαλιστικές και πρακτικές ενώ λύνουν τα αναφερόμενα

προβλήματα με πρακτικό τρόπο. Επίσης εκτιμούν χειροπιαστά πράγματα, όπως π.χ. η ισχύς, το χρήμα και η κοινωνική τάξη, πολλές φορές δεν έχουν ικανότητες για χειρισμό λεπτών ανθρώπινων σχέσεων και, γενικά, προτιμούν θετικές, τεχνικές και μηχανικές επαγγελματικές κατευθύνσεις.

- a.ii. Διανοητικός – ερευνητικός: τα άτομα αυτού του τύπου διαθέτουν ικανότητες παρατήρησης, συμβολικές ή οργανωτικές ενώ αποφεύγουν τις κοινωνικές δραστηριότητες. Έτσι επιλέγουν συνήθως επαγγέλματα επιστημονικά ή μαθηματικά.
- a.iii. Κοινωνικός τύπος: τα άτομα αυτού του τύπου προτιμούν επαγγέλματα που έχουν να κάνουν με κοινωνικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες γιατί δεν ικανοποιούνται με επαγγέλματα που απαιτούν χειρωνακτική χρήση μηχανών, υλικών ή εργαλείων.
- a.iv. Συμβατικός τύπος: τα άτομα αυτού του τύπου λατρεύουν την τάξη, τη συστηματική τήρηση των πραγμάτων και απεχθάνονται τις ελεύθερες και χωρίς τάξη δραστηριότητες. Γι' αυτό διαλέγουν κυρίως υπαλληλικά επαγγέλματα.
- a.v. Επιχειρηματικός τύπος: τα άτομα αυτού του τύπου επιθυμούν ηγετικές θέσεις σε οργανισμούς ή επιχειρήσεις ενώ θεωρούν ότι είναι δραστήριοι, ομιλητικοί, κοινωνικοί και δημοφιλείς.
- a.vi. Καλλιτεχνικός τύπος: τα άτομα αυτού του τύπου έχουν την τάση να επιλέγουν επαγγέλματα που οδηγούν σε δημιουργικά και πρωτότυπα αποτελέσματα. Η γλώσσα, η μουσική, το δράμα, η συγγραφή, η τέχνη γενικά, είναι μερικές από τις δραστηριότητες που προτιμούν τα άτομα αυτού του τύπου.

2) **2^η ΥΠΟΘΕΣΗ:** ως συνέχεια της πρώτης υπόθεσης, υπάρχουν έξι κατηγορίες περιβάλλοντος των επαγγελματιών: το ρεαλιστικό, το πρακτικό, το διανοητικό, το κοινωνικό, το συμβατικό, το επιχειρηματικό και το καλλιτεχνικό. Σε κάθε μία κατηγορία επαγγέλματος αντιστοιχεί ένας τύπος προσωπικότητας από την 1^η υπόθεση.

- 3) **3^η ΥΠΟΘΕΣΗ:** οι άνθρωποι επιλέγουν εκείνο το επάγγελμα μέσα από το οποίο θα μπορούν να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους, τις ικανότητές τους και να εκφράσουν τις αξίες τους.
- 4) **4^η ΥΠΟΘΕΣΗ:** η τελική συμπεριφορά ενός ατόμου καθορίζεται από την αλληλεπίδραση των ιδιοτήτων της προσωπικότητάς του και των χαρακτηριστικών του επαγγέλματος που αυτός τελικά επιλέγει.

Ο Super υποστηρίζει ότι όταν το άτομο επιλέγει συγκεκριμένο τμήμα για σπουδές και εν τέλει συγκεκριμένο επάγγελμα, απλώς επιβεβαιώνει τον εαυτό του και το ρόλο που επιθυμεί να διαδραματίσει γιατί η διαδικασία της επιλογής είναι μια διαδικασία διαμόρφωσης, έκφρασης και εφαρμογής της αυτοαντίληψης. Έτσι, η αυτοαντίληψη, σύμφωνα με αυτόν, είναι εκείνη που ωθεί και επηρεάζει το άτομο στο να επιλέξει ένα συγκεκριμένο επάγγελμα το οποίο θα τον κάνει και να χρησιμοποιήσει τόσο το ταλέντο του όσο και τις επιδιώξεις που αυτό έχει (Κασσιμάτη, 1989). Η αυτοαντίληψη είναι ένα σύνολο γνώσεων, πεποιθήσεων, αντιλήψεων και συναισθημάτων του ατόμου προς τον εαυτό του όπου περιλαμβάνονται (Κατσίρας, 2008):

1. Οι ικανότητές του
2. Η σωματική του διάπλαση
3. Οι αξίες του
4. Η αποδοχή του από τους γύρω του
5. Η επίδραση που αυτό έχει στα άλλα άτομα.

Η αυτοαντίληψη ενός ατόμου εξελίσσεται με την πάροδο των ετών αλλά ολοκληρώνεται, σύμφωνα με τον Erikson στην περίοδο της εφηβείας όπου ο έφηβος προσπαθεί να διαμορφώσει την ταυτότητά του. Η ωριμότητα της κρίσης τους όμως είναι αυτή που θα του επιτρέψει να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη γνώση του εαυτού του. Μια θετική αυτοαντίληψη οδηγεί και σε μια αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά παράλληλα και σε αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση. Άτομα με θετική αυτοαντίληψη:

1. Αισθάνονται υπεύθυνα για τις πράξεις τους.
2. Έχουν αυτοπεποίθηση πιστεύοντας στις ικανότητές τους.
3. Δεν αποθαρρύνονται από τυχόν αποτυχία.

4. Αποδέχονται τα συναισθήματά τους.
5. Συνειδητοποιούν τις αδυναμίες τους.
6. Έχουν καλές διαπροσωπικές σχέσεις.
7. Έχουν σωστές επαγγελματικές επιλογές

Η αντίληψη του ατόμου επηρεάζεται σημαντικά από το «κέντρο ελέγχου» που διακρίνεται σε (Παρασκευά, 2010):

1. Εσωτερικό: τα άτομα πιστεύουν ότι είτε η επιτυχία είτε η αποτυχία οφείλεται μόνο στις προσπάθειες και ικανότητές τους.
2. Εξωτερικό: τα άτομα πιστεύουν ότι η αιτία της επιτυχίας ή της αποτυχίας τους είναι άλλοι παράγοντες όπως η τύχη, οι ενέργειες τρίτων προσώπων, ο βαθμός δυσκολίας του στόχου.

Έρευνες έδειξαν ότι οι αντιλήψεις ελέγχου, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με την ακαδημαϊκή επιτυχία των ατόμων καθώς και με την επιλογή επαγγέλματος. Συγκεκριμένα τα άτομα που έχουν ανεπτυγμένο το εσωτερικό κέντρο ελέγχου, εμπλέκονται πιο ενεργά στις διαδικασίες επιλογής επαγγελματικής σταδιοδρομίας, σε αντίθεση με τα άτομα που έχουν ανεπτυγμένο το εξωτερικό κέντρο ελέγχου (Δελληγιάννη – Κουϊμτζή, 2007).

2.4. ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Τα ενδιαφέροντα είναι εκείνες οι δραστηριότητες που κάνουν οι άνθρωποι ώστε να πετύχουν τους στόχους που έχουν θέσει. Δημιουργούνται από την εμπειρία του ατόμου προς τα αντικείμενα και η διάρκειά τους είναι μέχρι να ικανοποιηθεί ο σκοπός και οι επιδιώξεις του ατόμου. Για το λόγο αυτό το φύλο και η ηλικία καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και τα ενδιαφέροντα (Τριλιανός, 1988). Ωστόσο, άλλοι συγγραφείς με τον όρο «ενδιαφέροντα», αναφέρονται στη σημαντική εκείνη ορμή της ψυχής που ωθεί το άτομο και εστιάζει την προσοχή του σ' ένα συγκεκριμένο αντικείμενο ή σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατεύθυνση. Έτσι μπορούν να συσχετιστούν με μια εσωτερική παρόρμηση, μια εσωτερική κινητήρια δύναμη που

οδηγεί το νέο άτομο προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, προς την οποία και ενισχύονται δυναμικά όλες οι ψυχικές λειτουργίες και πτυχές και κυρίως η μνήμη, η αντίληψη, η προσοχή, η φαντασία, η δημιουργικότητα κ.λπ. (Χαροποκάκηetall, 2011).

Τα ενδιαφέροντα αποτελούν ιδιαίτερα χαρακτηριστική μορφή κινήτρων στην επιλογή επαγγέλματος, αφού ό,τι ενδιαφέρει, ελκύει ή και ωθεί σε αντίστοιχη συμπεριφορά. Έτσι, οδηγείται κανείς στο στόχο που καθορίζεται από το ενδιαφέρον του και τον προσεγγίζει εφαρμόζοντας λιγότερο ή περισσότερο συνειδητά τις αναγκαίες διαδικασίες. Είναι φανερό ότι αυτές σχετίζονται με ό,τι συνιστά την προετοιμασία του για τον επαγγελματικό στόχο που θέτει, λαμβάνοντας υπόψη το αντίστοιχο ή τα αντίστοιχα ενδιαφέροντά του.

Ο Parson υποστηρίζει ότι τα άτομα διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τις ικανότητες που έχουν, τα ενδιαφέροντα που αναπτύσσουν και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους. Η επιλογή ενός επαγγέλματος προϋποθέτει την ύπαρξη ενός ή όλων αυτών των χαρακτηριστικών με συμμετοχή διαφορετικής έντασης του καθενός από αυτά. Έτσι λοιπόν, τα άτομα αφού διαφέρουν ως προς τα παραπάνω χαρακτηριστικά, φυσικό είναι να διαφέρουν και ως προς την επιλογή του επαγγέλματός τους. Ωστόσο, υποστηρίζει, πως το κάθε άτομο, στο να επιλέξει τελικά ποιο επάγγελμα θα ακολουθήσει και έτσι να κάνει και σωστή επιλογή της πανεπιστημιακής σχολής περνάει από τρία στάδια (Δημητρόπουλος, 2004):

1. Της κατανόησης των χαρακτηριστικών που υπάρχουν μέσα στο ίδιο το άτομο, των αξιών που αυτό υπερασπίζεται, τους περιορισμούς που τον δεσμεύουν και εν τέλει την προέλευση αυτών των περιορισμών.
2. Την κατανόηση των απαιτήσεων που έχει το κάθε επάγγελμα, των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων του αλλά και τις προοπτικές που διανοίγει.
3. Τέλος, έρχεται η απόφαση που είναι απόρροια της μελέτης των δύο προηγούμενων σταδίων. Έτσι, αυτή παίρνεται εφόσον μελετηθούν τα προσωπικά χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις του επαγγέλματος και τις προοπτικές που αυτό έχει.

Ο Holland (1997) διατυπώνει την αρχή ότι τα ενδιαφέροντα διαμορφώνονται επειδή οι γονείς, και άλλοι ενήλικες οι οποίοι ασκούν επιρροή, προσφέρουν στα παιδιά δραστηριότητες και ότι οι δραστηριότητες που ενισχύονται θετικά μετατρέπονται σε ενδιαφέροντα. Υποστηρίζει,

επίσης, ότι οι άνθρωποι επιζητούν επαγγέλματα ή εργασίες που αξιοποιούν τα ενδιαφέροντά τους και ότι τα άτομα θα νιώθουν περισσότερη ικανοποίηση σε μια εργασία που εναρμονίζεται με τα εν λόγω ενδιαφέροντα. Η διαμόρφωση των ενδιαφερόντων ξεκινάει στη μέση των σχολικών χρόνων, και τα ενδιαφέροντα σταθεροποιούνται σταδιακά σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Υπάρχουν πολλά αξιόπιστα και έγκυρα ερωτηματολόγια που αποκαλύπτουν τα ενδιαφέροντα των ατόμων και παρέχουν μια λίστα με επαγγέλματα συναφή με τα ενδιαφέροντά τους. Τα ενδιαφέροντα μπορούν να προσδιοριστούν, επίσης, μέσω μιας δομημένης συνέντευξης (Amundson et al., 2008).

2.5. Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αγορά εργασίας αποτελεί έναν ισχυρό παράγοντα που επηρεάζει τις επαγγελματικές επιλογές. Στον 21^ο αιώνα έχουν συντελεστεί πολλές και ταχείες αλλαγές στην αγορά εργασίας. Επαγγέλματα ανακύπτουν και εξαφανίζονται με γρήγορο ρυθμό, καθώς η τεχνολογία αντικαθιστά όλο και περισσότερες από τις εργασίες που έκαναν κάποτε οι άνθρωποι. Το φαινόμενο αυτό, με τη σειρά του, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας για την υποστήριξη της τεχνολογίας. Ως αποτέλεσμα αυτής της τάσης, οι εργασίες στον τομέα συναρμολόγησης του βιομηχανικού κλάδου εξακολουθούν να βρίσκονται σε φθίνουσα πορεία (όπως και οι εργασίες στη λιανική πώληση).

Η ανθρώπινη εργασία εξαλείφεται συστηματικά από ορισμένες πλευρές της παραγωγικής διαδικασίας, ενώ σε άλλες μετεξελίσσεται και υποκαθίσταται από άτομα με υψηλότερη τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Στο σύνολό της, πάντως, η απασχόληση πολύ δύσκολα μπορεί να διατηρηθεί στα επίπεδα της αντίστοιχης αύξησης του πληθυσμού, εφόσον διατηρηθούν τα ισχύοντα εβδομαδιαία ωράρια εργασίας. Γι' αυτό και η μείωση του συνολικού χρόνου εργασίας αποτελεί ένα ορατό βήμα στο μέλλον, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η εφαρμογή της θα αρχίσει από τις πλέον ισχυρές και περισσότερο ανταγωνιστικές οικονομίες, όπως αυτή των ΗΠΑ (Κατσανέβας, 2002).

Γεγονός είναι ότι ο ρυθμός της τεχνολογικής αλλαγής σήμερα είναι πολύ γοργός. Αν στις αρχές του αιώνα ένα επάγγελμα ή μια ειδικότητα διαρκούσαν μια ολόκληρη ζωή, σήμερα η

τεχνική ανανεώνεται κάθε 10-15 χρόνια. Σύμφωνα με υπολογισμούς που παρατίθενται σε επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα σε δέκα χρόνια από σήμερα το 80% του τεχνολογικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται τώρα θα έχει ήδη απαρχαιωθεί, με συνέπεια, αν δεν υπάρξει εκ νέου εκπαίδευση, το 80% των εργαζομένων να διαθέτει ξεπερασμένες επαγγελματικές γνώσεις. Από τώρα μάλιστα είναι δύσκολο να βρεθούν εργαζόμενοι με ικανοποιητικά προσόντα και επαρκή εξειδίκευση (Κατσανέβας, 2002).

Γενικότερα, οι εργαζόμενοι που θα διαθέτουν γνώσεις που τις ανανεώνουν συνεχώς έχουν τις μεγαλύτερες προοπτικές απασχόλησης και υψηλών εισοδημάτων. Η γνώση ξένων γλωσσών, και ειδικότερα της αγγλικής, αποτελεί βασικό οπλοστάσιο για τον εργαζόμενο του μέλλοντος, εκτός από τη δεδομένη υποχρεωτική εξοικείωσή του με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Εξαιτίας των ταχύτατων εξελίξεων της τεχνολογίας και της οικονομίας και των ραγδαίων αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα των επαγγελματιών και της πιθανής μικρής διάρκειας ζωής ενός επαγγέλματος, οι εργαζόμενοι στον 21^ο αιώνα θα πρέπει να εκσυγχρονίζουν διαρκώς τις δεξιότητές τους. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να δώσουν περισσότερη έμφαση στο συνδυασμό των δεξιοτήτων τους από ό,τι στην επιλογή ενός επαγγέλματος. Οι δεξιότητες θα μπορούν να μεταφέρονται από το ένα επάγγελμα στο άλλο. Ο χώρος στον οποίο εργάζονται οι άνθρωποι ενδέχεται, επίσης, να είναι πολύ διαφορετικός, με βάση τις αλλαγές που συντελούνται στην αγορά εργασίας (Amundson et al., 2008).

Η επίδραση της αγοράς εργασίας περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων επαγγελμάτων, την αλλαγή υφιστάμενων, τις μεταβολές στον απαιτούμενο αριθμό ατόμων σε διάφορα επαγγέλματα και την αλλαγή των πρακτικών του τομέα απασχόλησης, μια έκτη μεταβλητή. Στον 20^ο αιώνα ένας εργαζόμενος υπολόγιζε ότι θα εργάζεται στον ίδιο εργοδότη για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα και ότι θα λαμβάνει ένα καλό πακέτο πρόσθετων παροχών. Στο 21^ο αιώνα οι εργαζόμενοι θα αλλάξουν δουλειές πολύ περισσότερες φορές από ό,τι στον 20^ο, γιατί έχει μεταβληθεί η νοοτροπία των εργοδοτών, δηλαδή έχουν πλέον την τάση να διατηρούν έναν εργαζόμενο για όσο καιρό η επιχείρηση έχει ανάγκη τις δεξιότητές του και όχι περισσότερο. Η επιχείρηση θα διατηρείται σε όσο το δυνατόν καλύτερη κατάσταση, διαθέτοντας έναν μικρό αριθμό ατόμων στα μεσαία διευθυντικά στρώματα. Ο Rifkin (1995) αναφέρει την ύπαρξη δύο ομάδων εργαζομένων στην εποχή της πληροφορίας:

1. μια μικρή ελίτ τεχνοκρατών που κατέχει διοικητικές και τεχνικές δεξιότητες και

2. μια κατώτερη κλίμακα εργαζομένων μιας χρήσης.

Μια άλλη πτυχή αυτής της νέας νοοτροπίας είναι η πρόσληψη «εργαζομένων της τελευταίας στιγμής» ή συμβασιούχων αντί για υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης που λαμβάνουν ένα καλό μισθό και πλήρες πακέτο πρόσθετων παροχών. Οι εργοδότες ενδέχεται να μεταφέρουν συνήθη εργασιακά καθήκοντα σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, όπου αυτά μπορούν να εκτελούνται σε πολύ χαμηλότερο κόστος ανά ώρα. Ο συνδυασμός αυτών των συνθηκών της αγοράς εργασίας δυσκολεύει όλο και περισσότερο τους εργαζομένους με χαμηλό βαθμό ειδίκευσης, εκπαίδευσης ή όσους έχουν κάποια μορφή αναπηρίας στο να βρουν δουλειά (Amundson et al., 2008).

2.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Οι σημαντικότεροι κοινωνικοπολιτικοί παράγοντες που επιδρούν στην απόφαση επιλογής τμήματος προπτυχιακών σπουδών είναι (Lipset, 1962):

1. Το πολιτιστικό σύνολο
2. Το κοινωνικό σύνολο
3. Το σχολείο
4. Η οικογένεια

Όλοι αυτοί οι παράγοντες επιδρούν και διαμορφώνουν την προσωπικότητα, τις αξίες, τις προτιμήσεις και εν τέλει τη δυνατότητα επιλογής επαγγελματικής κατεύθυνσης.

Το κοινωνικο-πολιτιστικό περιβάλλον διαμορφώνει την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τάξη μέσα στην οποία βιώνει ένα άτομο και επηρεάζει την εξέλιξη της προσωπικότητάς του και τις δυνατότητες να αξιοποιήσει τις ικανότητές του και να αποφασίσει για το επάγγελμά του. Αυτό το περιβάλλον το αποτελούν (Lipset, 1962):

1. Οι συνομήλικοι
2. Οι συμμαθητές
3. Οι φίλοι

4. Η οικογένεια

Η Roe τονίζει πως υπάρχει μεγάλη σχέση ανάμεσα στις παιδικές εμπειρίες που έχει ένα άτομο και στην επιλογή του επαγγέλματός του στη συνέχεια, καθώς ο τύπος του οικογενειακού περιβάλλοντος είναι αυτός ο οποίος οδηγεί και στην ανάπτυξη συγκεκριμένων τύπων προσωπικότητας η οποία ευθύνεται στη συνέχεια για την επιλογή του επαγγέλματος. Έτσι, λοιπόν όταν τα άτομα έχουν εισπράξει από τους γονείς τους κατά την παιδική τους ηλικία μια συμπεριφορά παραδοχής, αυτοί εξελίσσονται σε άτομα που αγαπούν τους ανθρώπους και τους αρέσει να ασχολούνται με αυτούς. Για το λόγο αυτό επιλέγουν και επαγγέλματα κοινωνικά και εκπαιδευτικά (Δημητρόπουλος, 2004).

Αντίθετα, τα επαγγέλματα τεχνολογίας, υπαίθρια και επιστημονικά επιλέγονται από ανθρώπους που προέρχονται από «ψυχρό» οικογενειακό κλίμα. Κύρια χαρακτηριστικά του κλίματος αυτού είναι η απόρριψη, η παραμέληση ή οι υπερβολικές απαιτήσεις από την πλευρά των γονέων.

Έτσι, η οικογένεια μπορεί να επηρεάσει την επιλογή τμήματος για σπουδές (Κάντας, Χατζή, 1991):

1. Άμεσα με την υπόδειξη, απαγόρευση ή συμβουλή των γονέων ή του ευρύτερου οικογενειακού κύκλου ή
2. Έμμεσα με τη μετάδοση των γονικών αξιών και στάσεων
3. Είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Η οικογένεια επηρεάζει τα μέλη της (Κελπανίδης, 2012):

1. Με τον τρόπο που επικοινωνούν μεταξύ τους
2. Με τον ρόλο που αναπτύσσουν μέσα σε αυτήν
3. Με τα πρότυπα ανατροφής των παιδιών
4. Με τα επαγγελματικά πρότυπα που καθιερώνουν
5. Με τη φιλοσοφία τους για τη ζωή
6. Με τα όνειρα και τις φιλοδοξίες που τρέφουν οι γονείς για τα παιδιά τους
7. Με το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο που αυτή έχει.

Έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά ως επί το πλείστον ακολουθούν το επάγγελμα του πατέρα ή αν δεν καταλήξουν στο ίδιο επάγγελμα είναι πολύ πιθανόν να καταλήξουν σε κάποιο με ίδιες αξίες και γενικές δραστηριότητες. Επίσης, υπάρχουν και οικογένειες που κληροδοτούν το επάγγελμα στα παιδιά τους καθώς έχουν επενδύσει μεγάλα χρηματικά ποσά σε αυτή ή απολαμβάνουν μεγάλη οικονομική άνεση από αυτή. Επιπρόσθετα, τα παιδιά ακολουθούν το ίδιο επάγγελμα όταν ζουν σε μικρές κοινότητες όπου λίγο πολύ οι περισσότεροι ασχολούνται με το ίδιο επάγγελμα, όπως ψαράδες, ανθρακωρύχοι, γεωργοί (Χαροκοπάκηςetal, 2007).

Επίσης, έχει παρατηρηθεί μια πολύπλοκη σχέση των γονέων με τα παιδιά, σε ό, τι έχει να κάνει με την επιλογή επαγγέλματος που καθορίζεται από την κοινωνικοοικονομική θέση των γονέων. Οι γονείς από ανώτερα κοινωνικό-οικονομικά στρώματα προβάλλουν τις φιλοδοξίες τους στα παιδιά τους και μπορούν να χρηματοδοτούν μακροχρόνιες σπουδές, που οδηγούν σε μεταπτυχιακούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή οι κοινωνικές προσδοκίες είναι υψηλότερες (Κωνσταντινίδης, 2002). Γονείς που ζουν σε αστικό περιβάλλον προσπαθούν να προσανατολίσουν τα παιδιά τους σε επαγγέλματα που θεωρούν κατάλληλα, σύμφωνα με τη δική τους αξιολόγηση. Αντίθετα, για τους γονείς που ζουν έξω από τα αστικά κέντρα θεωρείται πολύ σημαντικό να προσανατολίσουν τα παιδιά τους σε επαγγέλματα που ευκολότερα και γρηγορότερα θα βοηθήσουν στην ενίσχυση του οικογενειακού εισοδήματος (Χαροκοπάκηςetal, 2007). Επίσης, έρευνες κατέδειξαν ότι οι νέοι δεν διαλέγουν τελικά επαγγέλματα που είναι κοινωνικού γοήτρου κατώτερου από εκείνο που ασκούν οι γονείς τους (Ψάλτη και Κουιμιτζή, 2008).

Το οικογενειακό περιβάλλον που ασκεί επίδραση στην επιλογή επαγγέλματος διακρίνεται:

1. σε αυτό που έχει επίκεντρο την οικογενειακή ζωή και που καλλιεργεί φιλοδοξίες για κοινωνική άνοδο
2. σε αυτό της εργατικής τάξης, όπου τα παιδιά δεν έχουν μεγάλο περιθώριο για επιλογή, προορίζονται απλώς για εργασίες παρόμοιες με αυτές των πατέρων τους ή των μητέρων τους και
3. στο «σκληρό» περιβάλλον των ανειδίκευτων και μη προνομιούχων στρωμάτων όπου στον τύπο αυτό του οικογενειακού περιβάλλοντος οι γονείς δεν

ενδιαφέρονται για το τι δουλειά θα κάνουν τα παιδιά τους, φτάνει να φέρνουν κάποιο εισόδημα στο σπίτι.

Ωστόσο έρευνες έδειξαν ότι οι έφηβοι πιστεύουν στις ικανότητές τους να πάρουν αποφάσεις σχετικά με θέματα που αφορούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στη γνώμη των γονιών τους, όταν αυτοί εμφανίζουν υποστηρικτικές συμπεριφορές. Ειδικά όσον αφορά το ρόλο της μητέρας, φαίνεται πως αυτός είναι πιο ισχυρός σε σχέση με αυτόν του πατέρα και όταν η μητέρα λειτουργεί υποστηρικτικά, τότε έχει παρατηρηθεί, ότι (Κουμoundourouetall, 2011):

1. μειώνεται το άγχος και η πίεση που αντιμετωπίζουν οι έφηβοι,
2. προωθείται η συναισθηματική σταθερότητά τους,
3. αναπτύσσουν θετική αυτοαντίληψη και
4. αντιμετωπίζουν με μεγαλύτερη ωριμότητα τις δυσκολίες που συναντούν στη λήψη επαγγελματικών αποφάσεων.

Μετά την οικογένεια το σχολείο παίζει σημαντικό ρόλο καθώς το παιδί μέσα σε αυτό μαθαίνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και προγραμματισμού ενώ παράλληλα αποκτά συναίσθηση το πόσο χρήσιμος είναι ο προγραμματισμός. Επίσης μαθαίνει να αξιολογεί τον εαυτό του και να διαμορφώνει την αυτοαντίληψή του, παράγοντες σημαντικότεροι στη λήψη αποφάσεων ως προς το επάγγελμα που θα ακολουθήσει στο μέλλον (Lispet, 1962).

Εκτός από τον ρόλο των γονέων και του σχολείου σχετικά με την επαγγελματική επιλογή των νέων θα πρέπει να αναφερθούμε και στην επίδραση της κουλτούρας των συνομηλίκων στο πλαίσιο του σχολείου. Πολλοί έφηβοι στρέφονται προς ορισμένη εκπαιδευτική ή επαγγελματική κατεύθυνση ακολουθώντας το παράδειγμα των φίλων τους, από τους οποίους οι περισσότεροι είναι συμμαθητές τους. Μολονότι οι συνομήλικοι και οι φίλοι παίζουν σημαντικό ρόλο στον επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων ο ρόλος τους αυτός είναι μάλλον περιορισμένος, τόσο σε ένταση όσο και σε χρονική διάρκεια σε σύγκριση με τον επηρεασμό που δέχονται από τους γονείς και από τις σχολικές διαδικασίες κοινωνικοποίησης όπως είναι η εκπαιδευτική αξιολόγηση των διδασκόντων και τα μηνύματα που μεταφέρουν στο σχολικό περιβάλλον (Κωνσταντινίδης, 2002).

Ο Roberts (1997) τονίζει σε μια έρευνα που έκανε ότι οι περισσότεροι νέοι καταλήγουν τελικά σε επάγγελμα που δεν έχουν επιλέξει ως σπουδές αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό από αυτούς είναι ευχαριστημένοι με αυτό. Ωστόσο, οι νέοι έχουν επαγγελματικές φιλοδοξίες που συμφωνούν με το επίπεδο σπουδών τους πράγμα που σημαίνει πως η επίδοση αυτή παίζει καθοριστικό ρόλο στις επιλογές τους. Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι οι φιλοδοξίες των νέων δεν είναι κριτήριο για επιλογή τμήματος σπουδών και κατ' επέκταση και για επαγγελματική αποκατάσταση όσο είναι οι ευκαιρίες που τους δίνονται και οι οποίες διαμορφώνονται από ένα σύνολο παραγόντων όπως είναι το σχολείο, η οικογένεια, η κοινωνία κ. ά.

2.7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Ανάμεσα στην εκπαίδευση και στην οικονομία υπάρχει μια διαδικασία συνεχών προσαρμογών και έντονης αλληλεξάρτησης: αλλαγές στη λειτουργία της οικονομίας, όπως π.χ. η βιομηχανική επανάσταση, θέτουν σε κίνηση δυνάμεις που μεταβάλλουν ριζικά το χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Και αντιστρόφως: νέες τεχνολογίες που προέρχονται από το εκπαιδευτικό σύστημα και την εξέλιξή του επενεργούν καταλυτικά στις οικονομικές σχέσεις. Χωρίς προηγμένη παιδεία δεν υπάρχει προηγμένη οικονομία, αλλά χωρίς προηγμένη οικονομία δεν υπάρχει προηγμένη παιδεία (Παπανούτσος, 1982).

Η επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές βασίζεται εκτός των άλλων παραγόντων και σε οικονομικούς παράγοντες. Μερικά επαγγέλματα τα διαλέγουν περισσότερο ως σπουδές λόγω του οικονομικού οφέλους που αυτά αποφέρουν στον επαγγελματία. Έτσι, το άτομο, πριν επιλέξει τι τμήμα σχολής θα ακολουθήσει, εξετάζει τις οικονομικές απολαβές που μπορεί να παίρνει από αυτό ως επαγγελματία αργότερα και αποφασίζει ανάλογα.

Στους οικονομικούς παράγοντες ενός επαγγέλματος συγκαταλέγονται:

1. Η φύση του επαγγέλματος,
2. Οι εκπαιδευτικές απαιτήσεις που αυτό έχει,
3. Οι προοπτικές άμεσης απασχόλησης που παρέχει

4. Ο αριθμός των ενδιαφερομένων καθώς όσο λιγότεροι τόσο περισσότερη και άμεση θα είναι η απορρόφηση στην αγορά εργασίας,
5. Οι αμοιβές που παρέχει.

Όμως αυτή η επιλογή λόγω των οικονομικών απολαβών δεν αποδίδει πάντοτε καθώς η αγορά εργασίας θέτει πολλούς άμεσους και έμμεσους περιορισμούς. Επίσης η μονοδιάστατη επιλογή επαγγέλματος βασισμένη μόνο σε αυτόν τον παράγοντα εξαλείφει τα μειονεκτήματα του επαγγέλματος και οδηγεί σε λάθος απόφαση.

Βέβαια, δεν είναι πάντοτε εφικτό να διαλέγει το άτομο ένα επάγγελμα με ανθηρές οικονομικές απολαβές γιατί υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που καθιστούν την επιλογή αυτή απαγορευτική, όπως π.χ. το κόστος των σπουδών το οποίο δεν εξαντλείται μόνο στα έξοδα σπουδών αλλά συμπεριλαμβάνει κάθε είδους δαπάνες που υφίσταται το άτομο όπως π.χ. ο χρόνος που δαπανάγια την επαγγελματική του προετοιμασία, τα έσοδα που δεν συγκέντρωσε, κατά τη διάρκεια που σπούδαζε για το συγκεκριμένο επάγγελμα κ.λπ.

Η χώρα μας αντιμετωπίζει από το 2008 έντονη οικονομική κρίση η οποία ξεκίνησε από τις ΗΠΑ και έπληξε όλο τον κόσμο. Οι επιπτώσεις που αυτή έχει στην Ελλάδα πλήττουν κυρίως τους οικονομικούς τομείς της. Η ανεργία έχει ανέλθει στο 23,1% (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ενώ οι θέσεις εργασίας σε διάφορους τομείς όλο και μειώνονται. Μέσα σε αυτό το κλίμα τα κριτήρια επιλογής τμήματος για προπτυχιακές σπουδές διαμορφώνονται ανάλογα καθώς οι φοιτητές έχουν ως προτεραιότητά τους είτε σχολές που θα τους αποφέρουν άμεσα επαγγελματική αποκατάσταση, είτε σχολές που βρίσκονται στον τόπο διαμονής τους καθώς η φοίτηση σε άλλη πόλη για πολλούς από αυτούς καθίσταται απαγορευτική για τα οικονομικά τους.

2.8. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Οι βιολογικοί – κληρονομικοί παράγοντες ευθύνονται σημαντικά για την επιλογή τμήματος για προπτυχιακές σπουδές και κατ' επέκταση για την επιλογή επαγγέλματος. Οι παράγοντες αυτοί είναι (Δημητρακόπουλος, 2004):

1. Το φύλο

2. Οι ικανότητες
3. Η σωματική διάπλαση του ατόμου
4. Η νοητική και συναισθηματική του ανάπτυξη.

2.8.1. ΤΟ ΦΥΛΟ

Το φύλο είναι ένας σημαντικός παράγοντας που ωθεί τους νέους στην επιλογή τμήματος σπουδών. Βέβαια, η ελεύθερη επιλογή του επαγγέλματος δεν ήταν πάντοτε των προσωπικών επιλογών των νέων αλλά του κοινωνικού περιβάλλοντος το οποίο διαμόρφωνε τα στερεότυπα εκείνα που ωθούσαν τους νέους, ανάλογα με το φύλο τους, προς συγκεκριμένα επαγγέλματα (Moshavietall, 2008). Αν και πλέον στις σύγχρονες κοινωνίες υπάρχει ισότητα μεταξύ των δύο φύλων, εν τούτοις η επιλογή επαγγέλματος επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από παραδοσιακές αντιλήψεις γύρω από το φύλο του νέου (Ψάλτη και Κουιμτζή, 2008).

Η εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη των δύο φύλων, παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις. Έτσι, ενώ παλιότερα η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ήταν πολύ περιορισμένη για τις γυναίκες, σήμερα υπάρχουν ίσες ευκαιρίες για όλα τα φύλα με όλο και μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις εργασίας.

Ωστόσο, από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε σχολεία της Ελλάδας διαπιστώθηκε πως ακόμα τα παιδιά θεωρούν ότι υπάρχουν «αντρικά», «γυναικεία» ή και «ουδέτερα» επαγγέλματα. Έτσι, οι νέοι θεωρούν ότι «γυναικεία» επαγγέλματα είναι όσα σχετίζονται με την εξυπηρέτηση και την φροντίδα παιδιών ενώ ως «αντρικά» αυτά που έχουν να κάνουν με τεχνικά θέματα (Στογιαννίδουetal, 2007). Σε άλλη έρευνα διαπιστώθηκε ότι ως «γυναικεία» χαρακτηρίστηκαν τα επαγγέλματα της γραμματέως και της βρεφονηπιοκόμου ενώ ως «αντρικά» τα επαγγέλματα του ηλεκτρολόγου, μηχανοτεχνίτη και οδηγού ταξί. Στα επαγγέλματα που οι έφηβοι θεωρούν ότι ανήκουν και στα δυο φύλα και αφορούν τα επαγγέλματα του διαφημιστή, οικονομολόγου, γιατρού, μουσικού, προγραμματιστή, γυμναστή, δημοσιογράφου και συμβούλου επιχειρήσεων, τα κορίτσια φαίνονται να διεκδικούν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τα αγόρια, την κατάργηση στερεοτύπων (Ψάλτη και Κουιμτζή, 2008).

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Β. Ελλάδα το 2000 διαπιστώθηκε ότι οι οικογένειες που έχουν παιδιά και των δύο φύλων, οι γονείς κατ' εξοχήν παρακινούν τα κορίτσια να επιλέξουν πανεπιστημιακές σχολές ενώ τα αγόρια τεχνική εκπαίδευση. Επίσης θεωρούν ότι το καλύτερο επάγγελμα για τα κορίτσια είναι εκείνο που ανήκει σε δημόσιο τομέα καθώς θα έχουν αρκετό ελεύθερο χρόνο να ασχοληθούν με την οικογένειά τους. Παράλληλα θεωρούν ότι για τα αγόρια είναι το καλύτερο επάγγελμα αυτό που θα τους δώσει οικονομική εξασφάλιση, άνεση και ανεξαρτησία (Χτούρηsetall, 2008). Επιπρόσθετα, τα κορίτσια που επιλέγουν κλασικά ανδρικά επαγγέλματα έχουν συνήθως ως πρότυπα επιτυχημένες εργαζόμενες μητέρες, όμως δεν ισχύει αυτό με τα κορίτσια που ακολουθούν κλασικά γυναικεία επαγγέλματα. Έχει παρατηρηθεί επίσης, ότι τα κορίτσια συζητούν συχνότερα με τους γονείς τους για θέματα που αφορούν τις μελλοντικές τους αποφάσεις σχετικά με την επιλογή επαγγέλματος σε σχέση με τα αγόρια (Μαζηρίδου, 2007).

Τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που παρουσιάζουν την επιλογή των φοιτητών ως προς τη σχολή τους για το σχολικό έτος 2015-2016 δείχνουν ότι αυτή η επιλογή ακολουθεί τα στερεότυπα επαγγέλματα. Οι γυναίκες επέλεξαν κυρίως επαγγέλματα με λιγότερες αποδοχές και όχι τόσο σταθερά στο χρόνο σε σχέση με τους άνδρες. Οι έφηβοι δικαιολογούν τη διαφορετική επιλογή επαγγέλματος ανάλογα με το φύλο τους (Καραμπατζάκη και Δεληγιάννη-Κουμιτζή, 2007):

- 1) σε εγγενή χαρακτηριστικά που θεωρείται ότι συνοδεύουν τη φύση των δύο φύλων και βασίζονται σε σωματικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά, όπως η σωματική δύναμη και η αντοχή για τους άντρες, η ευαισθησία και η τρυφερότητα για τις γυναίκες και
- 2) στους διαφορετικούς κοινωνικούς ρόλους που αποδίδει η κοινωνία σ' αυτούς, όπως στο ρόλο του άντρα «κουβαλητή», δηλαδή αυτού που είναι υπεύθυνος για την οικονομική συντήρηση της οικογένειας και της γυναίκας που θεωρείται υπεύθυνη για την ανατροφή των παιδιών στο πλαίσιο της οικογένειας.

Τα στοιχεία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για το σχολικό έτος 2000-2001 έδειξαν ότι το φύλο ήταν σημαντικός παράγοντας για την επιλογή τμήματος σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, τα κορίτσια σε ποσοστό 78% διάλεξαν τη θεωρητική κατεύθυνση. Αντίθετα, από όσους διάλεξαν τη θετική κατεύθυνση μόνο το 48% ήταν κορίτσια. Το ίδιο παρατηρείται και στις δύο τεχνολογικές κατευθύνσεις όπου τα κορίτσια καταλαμβάνουν μόνο το 36%. Γίνεται

λοιπόν αντιληπτό ότι η προτίμηση των κοριτσιών είναι κυρίως στις θεωρητικές σπουδές αλλά τελευταία αρχίζουν να προσανατολίζονται και προς την τεχνολογική κατεύθυνση η οποία μέχρι στιγμής αποτελεί προτίμηση των ανδρών (Κατσανέβας, 2009).

2.8.2. ΟΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Συνήθως όταν αναφερόμαστε στις ικανότητες, εννοούμε τις πνευματικές και νοητικές ικανότητες, που εκφράζονται κυρίως μέσα από την ακαδημαϊκή διαδρομή ενός ατόμου. Υπάρχουν όμως και ειδικές ικανότητες που αφορούν την γλωσσική ή μαθηματική ικανότητα που έχει κάποιος (Λεβέντης et all,2008). Οι δεξιότητες σχετίζονται με την προσωπικότητα ενός ατόμου και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει θέματα που αφορούν την προσωπική, επαγγελματική και κοινωνική του ζωή (Χαροκοπάκηetall, 2011).

Οι δεξιότητες διακρίνονται σε (Carvalho, 2015):

1. Ακαδημαϊκές: αποκτώνται κατά τη διάρκεια των σπουδών
2. Προσωπικές: περιλαμβάνονται:
 - a.i. Η συναίσθηση
 - a.ii. Η αυτοπεποίθηση
 - a.iii. Η αυτοδιαχείριση
3. Διαπροσωπικές: περιλαμβάνονται:
 - a.i. Η επιχειρηματολογία
 - a.ii. Η ικανότητα διαπραγμάτευσης
 - a.iii. Η συμμετοχή σε ομαδικές εργασίες
4. Ψηφιακές δεξιότητες: αφορούν τη δυνατότητα διαχείρισης των τεχνολογικών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

Κάθε είδους εργασία απαιτεί συγκεκριμένες ικανότητες οι κυριότερες ομάδες των οποίων είναι οι εξής:

1. Λεκτική ικανότητα: ικανότητα κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι γραμματέας, δάσκαλος, πωλητής κ.λπ.
2. Αριθμητική ικανότητα: ικανότητα κατανόησης και χρησιμοποίησης των αριθμών. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι μαθηματικός, λογιστής, τραπεζίτης, προγραμματιστής κ.λπ.
3. Αντίληψη χώρου: ικανότητα αντίληψης και κατανόησης διαγραμμάτων, αντικειμένων και σχημάτων. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι αρχιτέκτονας, αρχαιολόγος, καλλιτέχνης κ.λπ.
4. Πρωτοτυπία: ικανότητα στη χρήση πρωτότυπων λέξεων, σχημάτων, εικόνων. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι σχεδιαστής ρούχων, καλλιτέχνης, διαφημιστής κ.λπ.
5. Ευχέρεια λόγου: ικανότητα ανάλυσης των απόψεων ενός ατόμου με σαφήνεια και ακρίβεια. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι δημοσιογράφος, εκφωνητής ειδήσεων κ.λπ.
6. Αντίληψη: ικανότητα παρατήρησης των λεπτομερειών. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι αναλυτής επενδύσεων, αστυνομικός, χαρτογράφος κ.λπ.
7. Λογική: ικανότητα ανάπτυξης λογικών και ξεκάθαρων σκέψεων. Τα επαγγέλματα που την απαιτούν είναι επιστήμονας, μηχανικός κ.λπ.

Ο Λεβέντης etal (2008) διακρίνει τις ικανότητες σε:

- 1) Έμφυτες: είναι πρώιμες και αυθόρμητες κλίσεις με χαρακτήρα μόνιμο
- 2) Επίκτητες: είναι όσες αποκτούνται μετά τη γέννηση του ατόμου και συνδέονται με τις εμπειρίες που αυτό αποκτάει μέσα στο περιβάλλον όπου ζει.

Ωστόσο, η απλή έκφραση ενδιαφέροντος για ένα επάγγελμα χωρίς να συνοδεύεται από την ικανότητα που απαιτείται για την άσκησή του, μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένες ή βιαστικές αποφάσεις. Ένας παράγοντας που δείχνει το μέγεθος της ικανότητας είναι οι επιδόσεις

σε συγκεκριμένα μαθήματα αλλά και η γενική επίδοση ενός μαθητή. Αυτό όμως δεν είναι και δεσμευτικό καθώς ένα άτομο μπορεί να πετύχει επαγγελματικά παρόλο που δεν έχει υψηλές επιδόσεις στα μαθήματα (Κατσανέβας, 2009). Παρόλα αυτά, έρευνα έδειξε ότι οι έφηβοι επιλέγουν το επάγγελμά τους με βασικό τους κριτήριο τις σχολικές τους επιδόσεις και στη συνέχεια με κριτήριο τις κλίσεις που έχουν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα

Ειδικότερα, όσον αφορά τις ικανότητες των μαθητών στα μαθήματα, σύμφωνα με έρευνα διαπιστώθηκε, ότι το βασικό κριτήριο με το οποίο επιλέγουν οι έφηβοι το επάγγελμά τους είναι οι επιδόσεις τους στο σχολείο και στη συνέχεια οι ιδιαίτερες κλίσεις που έχουν προς ορισμένα επαγγέλματα (Κακανά-Μίκαεταλλ, 2008).

2.8.3. Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΠΛΑΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Η σωματική διάπλαση ενός ατόμου ή η εξωτερική του εμφάνιση είναι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή κάποιων επαγγελμάτων. Έτσι εάν το άτομο αυτό υπολείπεται ως προς την σωματική του διάπλαση ίσως δυσκολευτεί και στο να ασκήσει συγκεκριμένα επαγγέλματα (Λεβέντης etall, 2008).

Αυτό παρατηρείται κυρίως σε στρατιωτικές ή αστυνομικές σχολές που απαιτείται συγκεκριμένο ύψος και δείκτης μάζας σώματος με αποτέλεσμα να αποκλείονται άτομα που μπορεί να διαθέτουν άλλες ικανότητες που είναι απαραίτητες για την άσκηση των αντίστοιχων επαγγελμάτων. Άλλο ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελούν τα τμήματα Λογοθεραπείας, όπου ο υποψήφιος πρέπει να γνωρίζει ότι δεν μπορεί να παρακολουθήσει το τμήμα αυτό, αν παρουσιάζει για παράδειγμα κώφωση-βαρηκοΐα, παθολογική φωνή δυσαρθρία, τραύλιση ή εγκεφαλοπάθεια που επηρεάζει τη λειτουργία λόγου – άρθρωσης.

2.8.4. ΝΟΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη του ατόμου είναι αυτή με την οποία μπορεί ένα άτομο να λάβει τις σωστές αποφάσεις. Η νοητική ωριμότητα είναι εκείνη που τον καθοδηγεί στο να αξιολογήσει λογικά τα γεγονότα και να εκτιμήσει τις καταστάσεις. Η πνευματική ικανότητα του ατόμου να αντιλαμβάνεται πιθανά προβλήματα, να συλλέγει και να επεξεργάζεται πληροφορίες, είναι απαραίτητη στη διαδικασία λήψης απόφασης (Κατσίρας, 2008). Εάν ένα άτομο δεν έχει τη συναισθηματική ωριμότητα δεν μπορεί να επεξεργαστεί σωστά τις διάφορες πληροφορίες και ως εκ τούτου δεν μπορεί να σκεφτεί σωστά και κατά συνέπεια να πάρει και τις σωστές αποφάσεις που αφορούν το μέλλον του.

Ο Goleman τονίζει ότι η συναισθηματική νοημοσύνη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχία των ατόμων στη ζωή τους αλλά και την εργασία τους και υποστηρίζει ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου άνθρωποι με μέτριο δείκτη νοημοσύνης και υψηλότερο δείκτη συναισθηματικής νοημοσύνης έχουν πιο επιτυχημένη πορεία στη ζωή τους, από άτομα τα οποία έχουν μεγάλο δείκτη ευφυΐας, καθώς μέσα από τις ανεπτυγμένες συναισθηματικές δεξιότητες μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα διάφορες καταστάσεις και να λάβουν πιο σωστές αποφάσεις (Καραδήμας και Καραδήμα, 2015).

Έρευνες που έχουν γίνει διαπιστώνουν ότι η συναισθηματική εμπειρία βοηθάει το άτομο να εξελιχθεί και να αναπτυχθεί στο επάγγελμά του καθώς εκτελεί εργασίες που σχετίζονται με την επαγγελματική του σταδιοδρομία. Κατέδειξαν επίσης ότι τα άτομα τα οποία παίρνουν ορθολογικές αποφάσεις έχουν συναισθηματική ανάπτυξη τέτοια που τους βοηθάει σε αυτό. Εξάλλου άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται ως υψηλής συναισθηματικής νοημοσύνης διαλέγουν επαγγέλματα τα οποία θα τους ικανοποιούν και θα τους είναι ενδιαφέροντα ενώ δεν τους ενδιαφέρουν τόσο επαγγέλματα που θα έχουν υψηλές οικονομικές απολαβές.

Κεφάλαιο 3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της έρευνας είναι η διαπιστωθούν ποιες είναι οι αιτίες που καθορίζουν την επιλογή του τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Ειδικότεροι στόχοι της έρευνας είναι:

1. να καταγραφούν ποια είναι τα επιμέρους υποκριτήρια των κριτηρίων.
2. Να διερευνηθεί η βαρύτητα του κάθε κριτηρίου και υποκριτηρίου στην τελική επιλογή του τμήματος σπουδών.
3. Να ερευνηθεί η βαρύτητα των κριτηρίων και υποκριτηρίων ανάλογα με το τμήμα σπουδών των φοιτητών της έρευνας.

3.2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Η ερευνητική μέθοδος που ακολουθήθηκε στην διπλωματική αυτή εργασία είναι της Αναλυτικής Ιεράρχησης (AHP) που αναπτύχθηκε πρώτα από τον ThomasL. Saaty τη δεκαετία του 1970 και έκτοτε έχει μελετηθεί και αναλυθεί εκτενώς. Είναι μια δομημένη τεχνική για την οργάνωση και την ανάλυση πολύπλοκων αποφάσεων και βασίζεται στα μαθηματικά και την ψυχολογία. Η εφαρμογή της είναι κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των ομάδων ενώ χρησιμοποιείται σε όλο τον κόσμο σε μια ευρεία ποικιλία λήψεως αποφάσεων σε τομείς όπως η κυβέρνηση, οι επιχειρήσεις, η βιομηχανία, η ναυπηγική βιομηχανία και η εκπαίδευση (<https://en.wikipedia.org>).

Η AHP βοηθάει τους ιθύνοντες να βρουν αυτό που ταιριάζει καλύτερα στο στόχο και στην κατανόηση του προβλήματος που έχουν. Τους παρέχει ένα ολοκληρωμένο και ορθολογικό

πλαίσιο ώστε να δομήσουν ένα πρόβλημα απόφασης, να ποσοτικοποιήσουν τα στοιχεία που έχουν με τους γενικούς στόχους και να αξιολογήσουν τις εναλλακτικές λύσεις.

Ο χρήστης της μεθόδου αυτής μπορεί να αναλύσει το πρόβλημα της απόφασης που έχει σε μια ιεραρχία υποπροβλημάτων που γίνονται έτσι εύκολα κατανοητά και αντιληπτά και που το καθένα μπορεί να αναλυθεί ανεξάρτητα. Τα στοιχεία της ιεραρχίας μπορούν να αξιολογηθούν συστηματικά αφού συγκριθούν μεταξύ τους ενώ μπορούν επίσης να συσχετιστούν οι επιπτώσεις τους πάνω σε ένα άλλο στοιχείο της ιεραρχίας. Κατά την πραγματοποίηση των συγκρίσεων, οι φορείς λήψης των αποφάσεων μπορούν να χρησιμοποιήσουν συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με τα στοιχεία αλλά συνήθως χρησιμοποιούν τις αποφάσεις τους σχετικά με την έννοια και την σημασία των στοιχείων.

Η AHP μετατρέπει τις αξιολογήσεις που προκύπτουν σε αριθμητικές τιμές οι οποίες υπόκεινται σε επεξεργασία και συγκρίσεις. Ένα αριθμητικό βάρος ή προτεραιότητα προέρχεται για κάθε στοιχείο της ιεραρχίας επιτρέποντας ποικίλες και πολλές φορές συγκρίσεις μεταξύ ασύμβατων στοιχείων με τρόπο ορθολογικό και συνεκτικό. Αυτή είναι και η ικανότητα που διαθέτει η AHP από άλλες τεχνικές λήψης αποφάσεων. Στο τελικό στάδιο της διαδικασίας, οι αριθμητικές προτεραιότητες υπολογίζονται για κάθε μία από τις εναλλακτικές λύσεις απόφασης. Οι αριθμοί αυτοί αντιπροσωπεύουν σε σχέση με την ικανότητα των εναλλακτικών λύσεων για την επίτευξη του στόχου απόφαση, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η άμεση εξέταση των διαφόρων μαθημάτων δράσης.

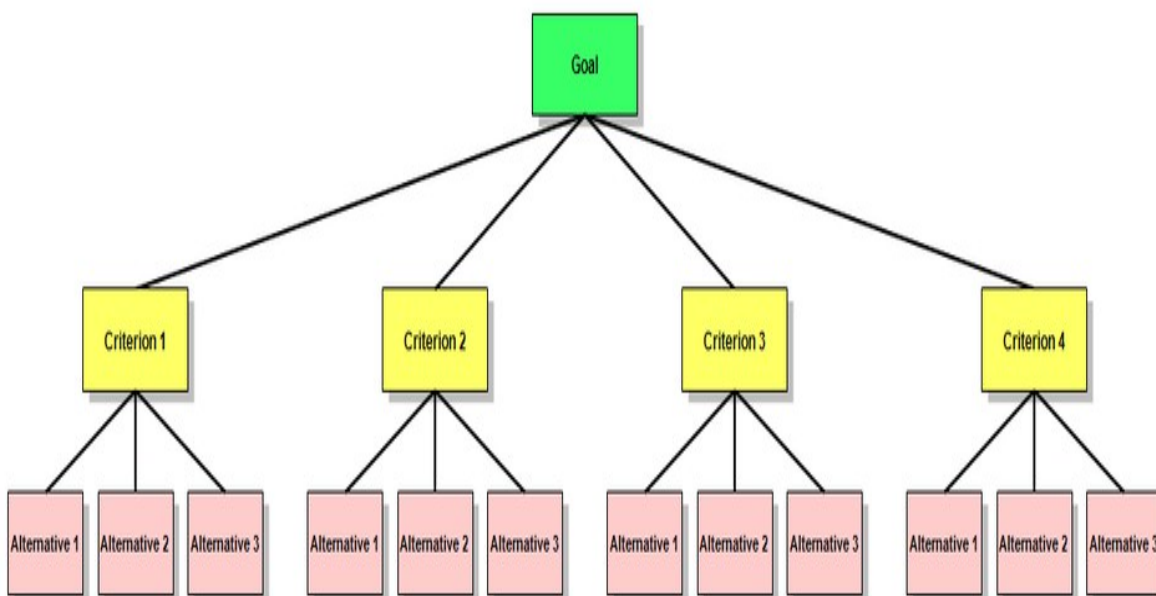
Παρόλο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άτομα που εργάζονται σε απλές αποφάσεις, η AHP είναι πιο χρήσιμη σε ομάδες ανθρώπων που εργάζονται σε σύνθετα προβλήματα αλλά και σε εκείνους που συμμετέχουν σε αποφάσεις που έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις.

Μια AHP ιεραρχία είναι ένα δομημένο μέσο μοντελοποίησης της απόφασης. Αποτελείται από ένα γενικό στόχο, μια ομάδα επιλογών ή εναλλακτικές λύσεις για την επίτευξη του στόχου, και μια ομάδα παραγόντων ή κριτηρίων που αφορούν τις εναλλακτικές λύσεις του στόχου. Τα κριτήρια μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω σε υποκριτήρια, υπο-υποκριτήρια, και ούτω καθεξής, σε τόσα επίπεδα, όπως το πρόβλημα απαιτεί. Ένα κριτήριο μπορεί να μην εφαρμόζεται ομοιόμορφα, αλλά μπορούν να έχουν διαβαθμισμένες διαφορές. Σε αυτή την περίπτωση το κριτήριο διαιρείται σε υποκριτήρια που δείχνει διαφορετικές εντάσεις του κριτηρίου, όπως:

μικρή, μεσαία, υψηλή και αυτές οι εντάσεις έχουν προτεραιότητα μέσω συγκρίσεων στο πλαίσιο του μητρικού κριτηρίου.

Ο σχεδιασμός οποιασδήποτε ιεραρχίας AHP θα εξαρτηθεί όχι μόνο από τη φύση του προβλήματος αλλά και σχετικά με τις γνώσεις, τις αποφάσεις, τις αξίες, τις απόψεις, τις ανάγκες, και τα θέλω των συμμετεχόντων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Μια τέτοια ιεραρχία μπορεί να απεικονιστεί ως ένα διάγραμμα όπως αυτό που ακολουθεί στη συνέχεια, με το στόχο να μπαίνει στην κορυφή, τις τρεις εναλλακτικές λύσεις να μπαίνουν στο κάτω μέρος, και τα τέσσερα κριτήρια ενδιάμεσα. Υπάρχουν χρήσιμα όροι για την περιγραφή των τμημάτων αυτών των διαγραμμάτων: Κάθε κουτί ονομάζεται κόμβος. Ένας κόμβος που είναι συνδεδεμένος με έναν ή περισσότερους κόμβους σε ένα επίπεδο κάτω από αυτό ονομάζεται μητρικός κόμβος. Οι κόμβοι στο οποίο είναι έτσι συνδεδεμένος ονομάζεται παιδιά της. Εφαρμόζοντας αυτούς τους ορισμούς με το παρακάτω διάγραμμα, ο στόχος είναι η μητρική των τεσσάρων κριτηρίων, και τα τέσσερα κριτήρια είναι τα παιδιά του στόχου. Κάθε κριτήριο είναι γονέας τριών εναλλακτικών λύσεων. Υπάρχουν μόνο τρεις εναλλακτικές λύσεις, αλλά στο διάγραμμα, το καθένα από αυτά επαναλαμβάνεται στο πλαίσιο καθενός από τους γονείς του.

Διάγραμμα 3.3: Δομή ιεραρχίας AHP

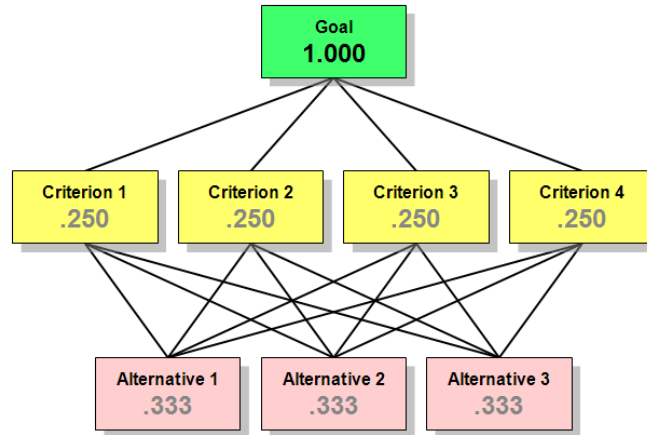
ΠΗΓΗ:https://en.wikipedia.org/wiki/Analytic_hierarchy_process

Μόλις κατασκευαστεί η ιεραρχία, οι συμμετέχοντες την αναλύουν μέσω μιας σειράς ζευγώνσυγκρίσεων που εξάγουν αριθμητικές κλίμακες μέτρησης για τους κόμβους. Τα κριτήρια συγκρίνονται ανά ζεύγη ενώ οι εναλλακτικές λύσεις συγκρίνονται ανά ζεύγη με κάθε ένα από τα κριτήρια προτιμήσεων. Η συγκρίσεις επεξεργάζονται μαθηματικά και προκύπτουν προτεραιότητες για κάθε κόμβο οι οποίες είναι απόλυτοι αριθμοί μεταξύ μηδέν και ένα, χωρίς μονάδες ή διαστάσεις, που συνδέονται με τους κόμβους μιας ιεραρχίας AHP και αντιπροσωπεύουν τα σχετικά βάρη των κόμβων σε οποιαδήποτε ομάδα. Έτσι λοιπόν ένας κόμβος με προτεραιότητα .200 έχει το διπλάσιο βάρος στην επίτευξη του στόχου από έναν κόμβο με προτεραιότητα .100, που με τη σειρά του έχει δέκα φορές το βάρος από έναν με προτεραιότητα .020 και ούτω καθεξής.

Οι προτεραιότητες κατανέμονται σε μια ιεραρχία ενώ οι αξίες τους εξαρτώνται από τις πληροφορίες που εισάγονται από τους χρήστες της διαδικασίας. Οι προτεραιότητες του στόχου, τα κριτήρια και οι εναλλακτικές λύσεις είναι στενά συνδεδεμένες, αλλά πρέπει να εξεταστούν ξεχωριστά. Επίσης, οι προτεραιότητες των εναλλακτικών λύσεων αντιστοιχούν πάντα σε 1.000 και τα πράγματα μπορούν να γίνουν πολύπλοκα με πολλαπλά επίπεδα κριτηρίων, αλλά εάν υπάρχει μόνο ένα επίπεδο, οι προτεραιότητές τους προστίθενται επίσης σε 1.000.

Στο παρακάτω σχήμα απεικονίζονται οι προτεραιότητες που σε κάθε επίπεδο, ο στόχος, τα κριτήρια και οι εναλλακτικές λύσεις ανέρχονται σε 1.000.

Διάγραμμα: Απλή ιεραρχία AHP με σχετικές προεπιλεγμένες προτεραιότητες

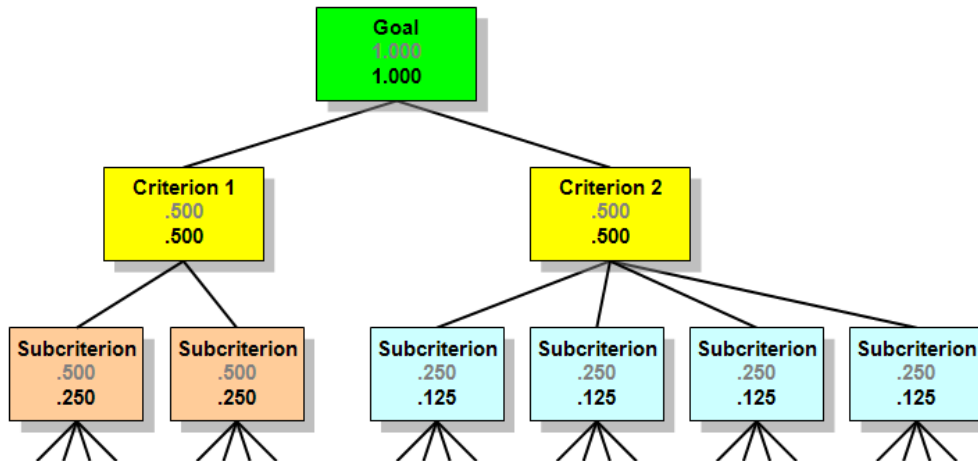

ΠΗΓΗ:https://en.wikipedia.org/wiki/Analytic_hierarchy_process

Οι προτεραιότητες που παρουσιάζονται και ονομάζονται προεπιλεγμένες, είναι εκείνες που υπάρχουν πριν από την εισαγωγή οποιασδήποτε πληροφορίας σχετικά με τα βάρη των κριτηρίων ή εναλλακτικών επιλογών, έτσι ώστε οι προτεραιότητες σε κάθε επίπεδο να είναι ίσες. Εάν προστεθεί ένα πέμπτο κριτήριο σε αυτήν την ιεραρχία, η προεπιλεγμένη προτεραιότητα για κάθε κριτήριο θα είναι .200. Εάν υπήρχαν μόνο δύο εναλλακτικές λύσεις, η κάθε μία θα είχε προεπιλεγμένη προτεραιότητα .500.

Όταν μια ιεραρχία έχει περισσότερα από ένα επίπεδα κριτηρίων τότε έχουμε τις τοπικές και τις παγκόσμιες προτεραιότητες. Στο παρακάτω διάγραμμα έχουμε μια ιεραρχία με πολλά υποκρίτηρια κάτω από κάθε κριτήριο.

Διάγραμμα: Σύνθετη ΑHP με τοπικές και παγκόσμιες προεπιλεγμένες προτεραιότητες

ΠΗΓΗ:https://en.wikipedia.org/wiki/Analytic_hierarchy_process

Οι τοπικές προτεραιότητες αντιπροσωπεύουν τα σχετικά βάρη των κόμβων μέσα σε μια ομάδα αδελφών σε σχέση με τον γονέα τους. Διαπιστώνεται ότι οι τοπικές προτεραιότητες κάθε ομάδας κριτηρίων και τα υποκριτήριά τους προστίθενται μέχρι το 1.000. Οι παγκόσμιες προτεραιότητες αποκτώνται πολλαπλασιάζοντας τις τοπικές προτεραιότητες των αδελφών με την παγκόσμια προτεραιότητα του γονέα τους. Οι παγκόσμιες προτεραιότητες για όλα τα δευτερεύοντα κριτήρια στο επίπεδο προσθέτουν μέχρι 1.000. Καθώς η διαδικασία της αναλυτικής ιεραρχίας προωθείται, οι προτεραιότητες θα αλλάξουν από τις προκαθορισμένες τιμές τους καθώς οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων εισάγουν πληροφορίες σχετικά με τη σημασία των διαφόρων κόμβων κάνοντας μια σειρά ζευγών συγκρίσεων.

3.3. ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το εργαλείο το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα ήταν το ερωτηματολόγιο το οποίο δόθηκε έτοιμο από τον επιβλέποντα καθηγητή της παρούσας διπλωματικής, κ. Διακομιχάλη Μιχάλη. Αποτελείται από ερωτήσεις κλειστού τύπου καθώς τέτοιου είδους ερωτήσεις είναι οι καταλληλότερες για στατιστική ανάλυση καθώς μπορούν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα

απόψεων επειδή είναι σύντομες και κατανοητές. Έτσι οι απαντήσεις που δίνονται μπορούν και εύκολα να κωδικοποιηθούν.

Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε περιλαμβάνει τέσσερις κύριες ερωτήσεις που είναι και τα βασικά κριτήρια. Το κάθε κριτήριο έχει υποκριτήρια τα οποία καλούνται οι φοιτητές να απαντήσουν. Πιο συγκεκριμένα, η πρώτη ερώτηση αφορά τους ακαδημαϊκούς παράγοντες και ποια βαρύτητα έχει για τους φοιτητές το prestige του τμήματος που επέλεξαν, η ανάπτυξη της έρευνας που έχει η συγκεκριμένη σχολή, ο βαθμός πρόσβασης σε αυτή, η ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών, η ύπαρξη βιβλιοθήκης και εργαστηρίων, η δυνατότητα για μεταπτυχιακές σπουδές και το εκπαιδευτικό προσωπικό που απαρτίζει το συγκεκριμένο τμήμα επιλογής τους.

Στους οικονομικούς παράγοντες διερευνάται ο βαθμός σημαντικότητας της ύπαρξης φοιτητικής εστίας και λέσχης, η δυνατότητα που τους παρέχεται να έχουν μια παράλληλη απασχόληση ώστε να έχουν οικονομικές απολαβές, η απόσταση της σχολής από τον τόπο καταγωγής των φοιτητών, το οικογενειακό εισόδημα, το κόστος ζωής της φοιτητικής ζωής και άλλες οικονομικές παροχές όπως οι δωρεάν μετακινήσεις.

Επίσης ερευνάται στους προσωπικούς παράγοντες το κατά πόσο έχει επίδραση η οικογένεια στην επιλογή τμήματος σπουδών, το μέγεθος της πόλης που βρίσκεται η σχολή και οι δυνατότητες που αυτή παρέχει για τον ελεύθερο χρόνο των φοιτητών καθώς και η ποιότητα της φοιτητικής ζωής.

Τέλος, στον παράγοντα πληροφόρηση – ενημέρωση αναφέρονται το κατά πόσο έχει βαρύτητα για την τελική απόφαση των φοιτητών η ιστοσελίδα του τμήματος φοίτησής τους, η ενημέρωση που αυτοί λαμβάνουν τόσο από τους φίλους όσο και από γνωστούς, η πληροφόρηση από διάφορα έντυπα ή άλλα μέσα και η επίδραση από άλλους φοιτητές ή από τους καθηγητές τους.

Όλα αυτά βρίσκονταν στην πρώτη σελίδα του ερωτηματολογίου. Στην δεύτερη σελίδα δίνονταν διευκρινήσεις για το πώς θα συμπληρωθεί το ερωτηματολόγιο καθώς και η κλίμακα της σχετικής σημαντικότητας. Στην τρίτη και μέχρι την ενδέκατη σελίδα δίνονταν τα υποκριτήρια τα οποία οι ερωτώμενοι θα συγκρίνουν και θα αξιολογήσουν ενώ στο τέλος της ενδέκατης σελίδας δίνονταν πληροφορίες για τη χρήση του ερωτηματολογίου. Η σελίδα κλείνει με ευχαριστίες προς όσους συμμετείχαν σε αυτή την έρευνα.

Δεδομένου ότι το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποίησα μου δόθηκε έτοιμο από τον επιβλέποντα καθηγητή μου, ήταν πολύ καλά δομημένο, και τα αποτελέσματα μετρούσαν αυτό που ήθελε ο ερευνητής να μετρηθεί. Έτσι, επειδή ήταν πολύ καλά σχεδιασμένες οι ερωτήσεις, τα αποτελέσματα ήταν αξιόπιστα.

3.4. ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ Η ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Στην εργασία αυτή επιλέχθηκε η στρωματοποιημένη δειγματοληψία η οποία εξασφαλίζει (<https://static.eudoxus.gr>):

1. την αντιπροσώπευση κάθε τμήματος του πληθυσμού,
2. τη μείωση του σφάλματος εκτίμησης και
3. την ύπαρξη ικανού αριθμού υποκειμένων που προέρχονται από υποπληθυσμούς.

Για την εφαρμογή της είναι απαραίτητο ένα δειγματοληπτικό πλαίσιο, δηλαδή μία πλήρης καταγραφή του στατιστικού πληθυσμού. Εδώ δεν υπάρχει περιορισμός στο μέγεθος και τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού. Στην πράξη όμως ο πληθυσμός θα πρέπει να είναι σχετικά μικρός ούτως ώστε να μην υπάρχει μεγάλη γεωγραφική διασπορά, ώστε να μην διογκωθεί το κόστος της έρευνας. Μικροί θεωρούνται οι πληθυσμοί μικρών πόλεων ή μικρών γεωγραφικών ενοτήτων (Θεοφανίδης, 2002).

Στην εργασία αυτή λοιπόν επιλέχθηκε δείγμα από τους πρωτοετής φοιτητές των τμημάτων Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής του ΤΕΙ Ηπείρου καθώς και των τμημάτων Παιδαγωγικού και Ιατρικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Πιο συγκεκριμένα ο συνολικός αριθμός των πρωτοετών φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος είναι 210 και μοιράστηκαν 31 ερωτηματολόγια τα οποία απαντήθηκαν όλα. Το δείγμα λοιπόν αντιπροσωπεύει το 14,76% των φοιτητών του Παιδαγωγικού. Ο συνολικός αριθμός των πρωτοετών φοιτητών της Ιατρικής είναι 140 και μοιράστηκαν 35 και το δείγμα αντιπροσωπεύει το 25% των φοιτητών. Στο σύνολο των δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το δείγμα αντιπροσωπεύει το 18,85% του συνόλου των πρωτοετών φοιτητών αυτών των τμημάτων.

Επίσης ο συνολικός αριθμός των πρωτοετών φοιτητών της Νοσηλευτικής είναι 200 και μοιράστηκαν 37 ερωτηματολόγια και έτσι το δείγμα αντιπροσωπεύει το 18,5% του συνόλου των πρωτοετών φοιτητών του τμήματος. Τέλος ο συνολικός αριθμός του τμήματος της Βρεφοκομίας είναι 120 και μοιράστηκαν 35 ερωτηματολόγια που αποτελούσαν και το 29,16% του συνόλου των πρωτοετών φοιτητών του τμήματος. Συνολικά και στα δύο τμήματα του ΤΕΙ Ηπείρου το δείγμα αντιπροσωπεύει το 22,5%.

Μόλις συλλέχτηκαν τα αποτελέσματα από την έρευνα καταχωρήθηκαν στη συνέχεια στο πρόγραμμα expertchoise 2000 ενώ ο επιβλέπωντας καθηγητής μου έβγαλε τα αποτελέσματα. Για τη δημιουργία γραφημάτων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό φύλλο Excel 2011 ώστε να κατανοηθούν καλύτερα τα αποτελέσματα.

3.5. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο νομό Ιωαννίνων, τόπο καταγωγής της ερευνήτριας κατά την περίοδο 12 Οκτωβρίου 2016 έως και 11 Νοεμβρίου 2016 σε τέσσερα τμήματα. Αρχικώς εξασφαλίστηκε η απαιτούμενη σχετική άδεια για τη διεξαγωγή της έρευνας που μου δόθηκε από την γραμματεία της εκάστοτε σχολής. Επιδόθηκαν συνολικά 138 ερωτηματολόγια με προσωπική επαφή καθώς αυτός ο τρόπος θεωρήθηκε ότι έχει περισσότερα πλεονεκτήματα από άλλους, όπως π.χ. με ταχυδρομείο ή με αποστολή email για το λόγο ότι δίνονται κάποιες διευκρινήσεις που αφορούν την ανωνυμία και πετυχαίνονται καλύτερα αποτελέσματα σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ο προαιρετικός χαρακτήρας της συμμετοχής των φοιτητών καθιστούσε απολύτως αναγκαία τόσο τη σωστή ενημέρωσή τους όσο και τη σωστή οργάνωση της διανομής, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό ποσοστό συμμετοχής. Η επιτόπου διανομή των ερωτηματολογίων, όπως προαναφέρθηκε άλλωστε, βοηθούσε ως διαδικασία προς την κατεύθυνση αυτή. Η αλληλεπίδραση με τους συμμετέχοντες, είχε ως αποτέλεσμα τη συναίνεση και την ανταπόκρισή τους στα ζητούμενα της έρευνας.

Βέβαια, όλη αυτή η διαδικασία ήταν αρκετά χρονοβόρα αν αναλογιστεί κανείς ότι η επίδοση έπρεπε να γίνει κατά τις ώρες που οι φοιτητές είχαν μάθημα. Όμως η ερευνήτρια δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα κατά την διεξαγωγή της έρευνας καθώς οι φοιτητές οι οποίοι συμμετείχαν ήταν πρόθυμοι και συνεργάσιμοι για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Το μόνο ίσως εμπόδιο που θα μπορούσε να ειπωθεί είναι ότι η επίδοση έπρεπε να γίνει κατά την ώρα πριν την είσοδο των φοιτητών στις αίθουσες διδασκαλίας ενώ για τη συλλογή τους δίνονταν ραντεβού πάλι στον ίδιο τόπο και σε συγκεκριμένη ώρα και ημέρα, καθώς ήταν αδύνατον να συμπληρωθεί τη στιγμή της επίδοσης.

Κεφάλαιο 4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

Τα αποτελέσματα των κριτηρίων, όπως προέκυψαν από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε ανάμεσα σε φοιτητές των τμημάτων Νοσηλευτικής, Ιατρικής, Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, εμφανίζονται στο διάγραμμα 4.2 και είναι ως εξής:

Διάγραμμα 4.4: Τα Κριτήρια των φοιτητών της Νοσηλευτικής

- το σημαντικότερο κριτήριο των φοιτητών της Νοσηλευτικής για επιλογή τμήματος προπτυχιακών σπουδών είναι οι προσωπικοί παράγοντες και ακολουθούν οι ακαδημαϊκοί και οι οικονομικοί παράγοντες. Το κριτήριο με τη λιγότερη βαρύτητα για αυτούς είναι η πληροφόρηση – ενημέρωση.

Διάγραμμα 4.5: Τα Κριτήρια των φοιτητών της Ιατρικής

- το σημαντικότερο κριτήριο των φοιτητών της Ιατρικής για επιλογή τμήματος προπτυχιακών σπουδών είναι οι ακαδημαϊκοί παράγοντες και ακολουθούν οι προσωπικοί και οι οικονομικοί παράγοντες. Το κριτήριο με τη λιγότερη βαρύτητα για αυτούς είναι η πληροφόρηση – ενημέρωση.

Διάγραμμα 4.6: Τα Κριτήρια των φοιτητών της Βρεφοκομίας

- το σημαντικότερο κριτήριο των φοιτητών της Βρεφοκομίας για επιλογή τμήματος προπτυχιακών σπουδών είναι οι ακαδημαϊκοί παράγοντες και ακολουθούν οι προσωπικοί και οι οικονομικοί παράγοντες. Το κριτήριο με τη λιγότερη βαρύτητα για αυτούς είναι η πληροφόρηση – ενημέρωση.

Διάγραμμα 4.7: Τα Κριτήρια των φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος

- το σημαντικότερο κριτήριο των φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος για επιλογή τμήματος προπτυχιακών σπουδών είναι οι προσωπικοί παράγοντες και ακολουθούν οι ακαδημαϊκοί και οι οικονομικοί παράγοντες. Το κριτήριο με τη λιγότερη βαρύτητα για αυτούς είναι η πληροφόρηση – ενημέρωση.

4.2. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

Τα αποτελέσματα των υποκριτηρίων, όπως προέκυψαν από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε ανάμεσα σε φοιτητές των τμημάτων Νοσηλευτικής, Ιατρικής, Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, είναι ως εξής:

4.2.1. ΤΑ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Πίνακας 4.1: Τα Υποκριτήρια των φοιτητών της Νοσηλευτικής

A/A	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
1	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,151
2	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,113
3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,077
4	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,07
5	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,069
6	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,046
7	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,042
8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,041
9	Ανάπτυξη έρευνας	0,036
10	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035
11	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,034
12	Οικογενειακό εισόδημα	0,034
13	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,031
14	Κόστος ζωής	0,031
15	Βαθμός πρόσβασης	0,029
16	Άλλες οικονομικές παροχές	0,027
17	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,027
18	Prestige τμήματος	0,026
19	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,022
20	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,02
21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,02
22	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,019

Για τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής το σημαντικότερο υποκριτήριο επιλογής τμήματος είναι «η ποιότητα της φοιτητικής ζωής» ενώ το αμέσως επόμενο σημαντικό υποκριτήριο «το μέγεθος της πόλης – οι επιλογές του ελεύθερου χρόνου». Ως τρίτο σημαντικό υποκριτήριο κατατάσσουν τη «δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» που έχει το τμήμα επιλογής τους ενώ ως τέταρτο την «ποιότητα του προγράμματος σπουδών» της σχολής επιλογής τους.

Διαπιστώνουμε ότι οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής έθεσαν ως τους σημαντικότερους παράγοντες τα δύο υποκριτήρια τα οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Προσωπικοί Παράγοντες» το οποίο το είχαν θέσει ως πρώτο. Ως τρίτο και τέταρτο έθεσαν τα Υποκριτήρια τα

οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Ακαδημαϊκοί Παράγοντες» που το είχαν θέσει ως δεύτερο σημαντικό.

Διάγραμμα 4.8: Τα σημαντικότερα υποκριτήρια των φοιτητών της Νοσηλευτικής

Όσο αναφορά τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια των φοιτητών του τμήματος Νοσηλευτικής διαπιστώνουμε ότι ως τελευταίο έθεσαν τουποκριτήριο «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» που ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση. Στην αμέσως επόμενη θέση κατέταξαν με τον ίδιο βαθμό σημαντικότητας τα υποκριτήρια «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα το οποίο ανήκει στο Κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» που το είχαν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό και το υποκριτήριο «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» που ανήκει στο Κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση». Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι τα τρία από τα τέσσερα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια ανήκουν στην Κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο όμως είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση.

Διάγραμμα 4.9: Τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια των φοιτητών της Νοσηλευτικής

4.2.2. ΤΑ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Για τους φοιτητές του τμήματος Ιατρικής το σημαντικότερο υποκριτήριο επιλογής τμήματος είναι «η ποιότητα προγράμματος σπουδών» ενώ το αμέσως επόμενο σημαντικό υποκριτήριο «η ποιότητα της φοιτητικής ζωής». Ως τρίτο σημαντικό υποκριτήριο κατατάσσουν τη «δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» που έχει το τμήμα επιλογής τους ενώ ως τέταρτο την «επίδραση της οικογένειας (φοίτηση αδελφών)».

Πίνακας 4.2: Τα Υποκριτήρια των φοιτητών της Ιατρικής

A/A	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
1	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,110
2	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,109
3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,082
4	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,070
5	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,069
6	Ανάπτυξη έρευνας	0,061
7	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,048
8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,043
9	Οικογενειακό εισόδημα	0,041
10	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,040
11	Prestige τμήματος	0,038
12	Βαθμός πρόσβασης	0,033
13	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,033
14	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032
15	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,030
16	Κόστος ζωής	0,030
17	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,030
18	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,028
19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,020
20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,019
21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,018
22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,015

Διαπιστώνουμε ότι οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής έθεσαν ως το σημαντικότερο παράγοντα το υποκριτήριο «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» το οποίο ανήκει στο Κριτήριο

«Ακαδημαϊκοί Παράγοντες» το οποίο το είχαν θέσει ως πρώτο. Ως δεύτερο εξίσου σημαντικό παράγοντα έθεσαν το υποκριτήριο «Ποιότητα φοιτητικής ζωής» το οποίο ανήκει στο Κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που το είχαν κατατάξει στη δεύτερη θέση. Ως τρίτο σημαντικό υποκριτήριο έθεσαν τη «Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» που ανήκει στο Κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν θέσει στην πρώτη θέση ενώ ως τέταρτο σημαντικό παράγοντα έθεσαν το υποκριτήριο «Επίδραση οικογένειας» που ανήκει στο Κριτήριο «Πληροφόρηση-Ενημέρωση» το οποίο όμως έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό. Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι ως πρώτο και τρίτο σημαντικό υποκριτήριο έχουν θέσει αυτά τα οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν θέσει στην πρώτη θέση.

Διάγραμμα 4.10: Τα σημαντικότερα υποκριτήρια των φοιτητών της Ιατρικής

Όσο αναφορά τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια για τους φοιτητές της Ιατρικής σχολής, διαπιστώνεται ότι ως τελευταίο κατέταξαν τη «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση. Ακολουθούν τα υποκριτήρια «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» και «Ενημέρωση από φίλους-γνωστούς» τα οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» που έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό.

Διάγραμμα 4.11: Τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια των φοιτητών της Ιατρικής

4.2.3. ΤΑ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ

Για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας το σημαντικότερο υποκριτήριο επιλογής τμήματος είναι «η ποιότητα φοιτητικής ζωής» η οποία ανήκει στο Κριτήριο «Προσωπικοί

παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως το δεύτερο σημαντικό κριτήριο. Ως δεύτερο και τρίτο εξίσου σημαντικά υποκριτήρια έχουν θέσει «την ποιότητα προγράμματος σπουδών» και «τη δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» αντίστοιχα που και τα δύο ανήκουν στο Κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως το σημαντικότερο.

Ως τέταρτο σημαντικό υποκριτήριο έχουν κατατάξει το «Μέγεθος της πόλης – επιλογές ελεύθερου χρόνου» που ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως το δεύτερο σημαντικό κριτήριο.

Πίνακας 4.3: Τα Υποκριτήρια των φοιτητών της Βρεφοκομίας

A/A	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
1	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,124
2	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,099
3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,076
4	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,068
5	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,065
6	Ανάπτυξη έρευνας	0,052
7	Οικογενειακό εισόδημα	0,047
8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,046
9	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,044
10	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,039
11	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035
12	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035
13	Κόστος ζωής	0,034
14	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032
15	Prestige τμήματος	0,031
16	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,031
17	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,031
18	Βαθμός πρόσβασης	0,029
19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,023
20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,022
21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,020
22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,016

Γίνεται αντιληπτό ότι οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας έχουν ως πιο σημαντικά υποκριτήρια εκείνα τα οποία ανήκουν στα κριτήρια «Προσωπικοί και Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που τα θεωρούν ως και τα πιο σημαντικά.

Διάγραμμα 4.12: Τα σημαντικότερα υποκριτήρια των φοιτητών της Βρεφοκομίας

Διάγραμμα 4.13: Τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια των φοιτητών της Βρεφοκομίας

Όσο αναφορά τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας, διαπιστώνεται ότι ως τελευταίο κατέταξαν τη «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση. Ακολουθούν τα υποκριτήρια «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» και «Ενημέρωση από φίλους-γνωστούς» τα οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» που έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό.

4.2.4. ΤΑ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας το σημαντικότερο υποκριτήριο επιλογής τμήματος είναι «η ποιότητα φοιτητικής ζωής» η οποία ανήκει στο Κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» στο οποίο ανήκει και το δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο που έχουν κατατάξει και που είναι «το μέγεθος πόλης -Επιλογές ελεύθερου χρόνου». Ως τρίτο και τέταρτο έχουν κατατάξει τα υποκριτήρια «Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» και «Ποιότητα προγράμματος

σπουδών» τα οποία ανήκουν στο Κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως το δεύτερο σημαντικό κριτήριο.

Πίνακας 4.4: Τα Υποκριτήρια των φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος

Α/Α	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
1	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,165
2	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,114
3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,084
4	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,072
5	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,067
6	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,044
7	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,040
8	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,036
9	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035
10	Οικογενειακό εισόδημα	0,034
11	Κόστος ζωής	0,033
12	Άλλες οικονομικές παροχές	0,032
13	Ανάπτυξη έρευνας	0,032
14	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,032
15	Βαθμός πρόσβασης	0,031
16	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,028
17	Prestige τμήματος	0,024
18	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,024
19	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,023
20	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,018
21	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,017
22	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,017

Διάγραμμα 4.14: Τα σημαντικότερα υποκριτήρια των φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος

Γίνεται αντιληπτό ότι οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας έχουν ως πιο σημαντικά υποκριτήρια εκείνα τα οποία ανήκουν στο κριτήριο «Προσωπικοί και Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως και το πιο σημαντικό.

Διάγραμμα 4.15: Τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια των φοιτητών του Παιδαγωγικού τμήματος

Όσο αναφορά τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος, διαπιστώνεται ότι ως τελευταίο κατέταξαν την «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» που έχουν κατατάξει ως τελευταίο. Ακολουθούν τα υποκριτήρια «Υπαρξη φοιτητικής εστίας» και «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» που αμφότερα ανήκουν στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο έχουν κατατάξει στην προτελευταία θέση.

Κεφάλαιο 5 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

5.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Για να διαπιστωθεί το κατά πόσο οι φοιτητές συμφωνούν ή διαφωνούν με το σημαντικότερο ή το λιγότερο σημαντικό παράγοντα για να επιλέξουν το τμήμα προπτυχιακών σπουδών τους θα εξετάσουμε όλες τις απαντήσεις που μας έχουν δώσει όσο αναφορά τα κριτήρια. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται συγκεντρωτικά τα αποτελέσματα των κριτηρίων.

Πίνακας 5.5: Σύγκριση των κριτηρίων όλων των τμημάτων

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ			
	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Σ	ΙΑΤΡΙΚΗΣ	ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ
	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
Ακαδημαϊκοί παράγοντες	0,31	0,413	0,370	0,310
Οικονομικοί παράγοντες	0,187	0,201	0,219	0,193
Προσωπικοί παράγοντες	0,379	0,277	0,288	0,389
Πληροφόρηση - Ενημέρωση	0,123	0,110	0,123	0,108

Διαπιστώνουμε ότι οι φοιτητές όλων των τμημάτων δεν συμφωνούν όλοι μεταξύ τους ως προς το ποιος είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας επιλογής τμήματος για προπτυχιακές σπουδές. Αυτοί που συμφωνούν είναι οι φοιτητές της νοσηλευτικής και του παιδαγωγικού τμήματος που θέτουν ως πρώτο σημαντικό κριτήριο τους «Προσωπικούς παράγοντες» με 0,379 και 0,389 αντίστοιχα. Επίσης οι φοιτητές της ιατρικής και της βρεφοκομίας συμφωνούν μεταξύ τους θέτοντας ως πρώτο κριτήριο τους «Ακαδημαϊκούς παράγοντες» με 0,413 και 0,370 αντίστοιχα.

Ως δεύτερο σημαντικό κριτήριο οι φοιτητές της νοσηλευτικής συμφωνούν με τους φοιτητές του παιδαγωγικού τμήματος και θέτουν τους «Ακαδημαϊκούς παράγοντες» συμφωνώντας επίσης και ως προς την βαρύτητα που είναι και για τις δύο ομάδες 0,310. Επίσης οι φοιτητές της ιατρικής συμφωνούν με τους φοιτητές της βρεφοκομίας και θέτουν τους «Προσωπικούς παράγοντες» με 0,277 και 0,288 αντίστοιχα.

Ως προς το τρίτο σημαντικό κριτήριο όλοι οι φοιτητές και των τεσσάρων τμημάτων συμφωνούν ότι είναι οι «Οικονομικοί παράγοντες» που για τους μεν φοιτητές της νοσηλευτικής έχουν βαρύτητα 0,187, για τους φοιτητές της ιατρικής έχουν βαρύτητα 0,201, για τους φοιτητές της βρεφοκομίας έχουν βαρύτητα 0,219 ενώ για τους φοιτητές του παιδαγωγικού τμήματος έχουν βαρύτητα 0,193.

Όσο αναφορά το λιγότερο σημαντικό κριτήριο όλοι οι φοιτητές και των τεσσάρων τμημάτων συμφωνούν και θέτουν την «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» με λίγο πολύ την ίδια βαρύτητα μεταξύ τους.

Διάγραμμα 5.16: Σύγκριση των κριτηρίων όλων των τμημάτων

5.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Επειδή είναι πολλά τα υποκριτήρια θεωρήθηκε καλό να μελετηθούν τα πιο σημαντικά και τα λιγότερο σημαντικά όλων των ομάδων της έρευνας. Στον πίνακα 5.2. αποτυπώνονται τα σημαντικότερα υποκριτήρια όλων των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα.

Πίνακας 5.6: Τα σημαντικότερα υποκριτήρια όλων των ομάδων που συμμετείχαν στην έρευνα

	ΘΕΣΗ	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤΑ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	1^Η	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,151
	2^Η	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,113
	3^Η	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,077
	4^Η	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,07
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	1^Η	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,110
	2^Η	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,109
	3^Η	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,082
	4^Η	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,070
ΦΟΙΤΗΤΕΣ	1^Η	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,124

ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ	2^Η	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,099
	3^Η	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,076
	4^Η	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,068
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ	1^Η	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,165
	2^Η	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,114
	3^Η	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,084
	4^Η	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,072

Διαπιστώνεται ότι οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής, Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού συμφωνούν μεταξύ τους και θέτουν ως το πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» με βαρύτητα 0,151 – 0,124 και 0,165 αντίστοιχα. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές της Ιατρικής που θεωρούν το πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,109.

Ως προς το δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο οι φοιτητές της Νοσηλευτικής και του Παιδαγωγικού συμφωνούν μεταξύ τους θέτοντας το «Μέγεθος πόλης – Επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,113 και 0,114 αντίστοιχα. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές της Ιατρικής που επέλεξαν το υποκριτήριο «Ποιότητα φοιτητικής ζωής» με βαρύτητα 0,109 και οι φοιτητές της Βρεφοκομίας που επέλεξαν το «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,099.

Ως προς το τρίτο σημαντικό υποκριτήριο όλοι οι φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα συμφωνούν μεταξύ τους θέτοντας το « Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών».

Ως προς το τέταρτο σημαντικό υποκριτήριο καμία ομάδα φοιτητών δεν συμφωνεί μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής επέλεξαν το «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,070 ενώ οι φοιτητές του τμήματος Ιατρικής το «Επίδραση οικογένειας – φοίτηση αδελφών» με βαρύτητα 0,070. Αντίστοιχα οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας επέλεξαν το υποκριτήριο «Μέγεθος πόλης – Επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,068 και τέλος οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος το υποκριτήριο «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,072. Επισημαίνεται ότι οι φοιτητές της Νοσηλευτικής και της Ιατρικής, έδωσαν την ίδια βαρύτητα στο επιλεγμένο υποκριτήριο ενώ οι φοιτητές Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού τμήματος διαφοροποιούνται στο ελάχιστο.

Σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήριαόπως παρατηρούμε από τον πίνακα 5.4.οι φοιτητές της Ιατρικής και Βρεφοκομίας συμφωνούν θέτοντας ως τελευταίο το υποκριτήριο «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» με βαρύτητα 0,015 και 0,016 αντίστοιχα. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές της Νοσηλευτικής που επέλεξαν το «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» με βαρύτητα 0,019 και οι φοιτητές του Παιδαγωγικού που επέλεξαν το υποκριτήριο «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,017.

Ως δεύτερο λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο οι φοιτητές της Νοσηλευτικής, της Ιατρικής και της Βρεφοκομίας συμφωνούν μεταξύ τους επιλέγοντας το «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,020, 0,018 και 0,022 αντίστοιχα. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές του Παιδαγωγικού που επέλεξαν το υποκριτήριο «Υπαρξη φοιτητικής εστίας» με βαρύτητα 0,017.

Τέλος, ως τρίτο λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο οι φοιτητές της Ιατρικής και της Βρεφοκομίας επέλεξαν το υποκριτήριο «Ενημέρωση από φίλους – γνωστούς» με βαρύτητα 0,019 και 0,022 αντίστοιχα. Αντίθετα οι φοιτητές της Νοσηλευτικής επέλεξαν το υποκριτήριο «Υπαρξη φοιτητικής εστίας» με βαρύτητα 0,020 και οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος το υποκριτήριο «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» με βαρύτητα 0,018.

Πίνακας 5.7: Τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια όλων των ομάδων που συμμετείχαν στην έρευνα

	ΘΕΣΗ	ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΒΑΡΥΤΗΤ Α
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	22	Υπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,019
	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,02
	20	Υπαρξη φοιτητικής εστίας	0,02
	19	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,022
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,015
	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,018
	20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,019
	19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,020
ΦΟΙΤΗΤΕΣ	22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,016

ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,020
	20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,022
	19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,023
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ	22	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,017
	21	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,017
	20	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,018
	19	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,023

5.3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ

Από τη σύγκριση των κριτηρίων των αποτελεσμάτων των φοιτητών των τμημάτων Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού προέκυψε ότι δεν συμφωνούν ως προς το πρώτο και δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο αλλά συμφωνούν ως προς το τρίτο και το λιγότερο σημαντικό. Πιο αναλυτικά για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας το πιο σημαντικό κριτήριο είναι οι «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,370 ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος είναι οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,389.

Ως προς το δεύτερο σημαντικό κριτήριο για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας το πιο σημαντικό κριτήριο είναι οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,288 ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος είναι οι «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,310.

Συμφωνούν όμως ότι το τρίτο πιο σημαντικό κριτήριο είναι οι «Οικονομικοί παράγοντες» ενώ θέτουν ως το λιγότερο σημαντικό κριτήριο την «Πληροφόρηση – Ενημέρωση».

Διάγραμμα 5.17: Σύγκριση Κριτηρίων τμημάτων Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού

Αναφορικά με τα υποκριτήρια οι φοιτητές και των δύο τμημάτων συμφωνούν και θέτουν ότι το πιο σημαντικό είναι η «Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος αποτελεί και το πιο σημαντικό για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας αποτελεί το δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο.

Ως προς το δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο οι γνώμες διαφοροποιούνται. Έτσι για μεν τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας αποτελεί «Η Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,099 που ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν θέσει ως πρώτο, ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος αποτελεί το «Μέγεθος πόλης – Επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,114 που ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει στην πρώτη θέση.

Στο τρίτο σημαντικό υποκριτήριο συμφωνούν μεταξύ τους κατατάσσοντας το υποκριτήριο «Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» με βαρύτητα 0,076 για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας και 0,084 για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος. Το υποκριτήριο αυτό ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που για τους μεν φοιτητές της Βρεφοκομίας αποτελεί το σημαντικότερο ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού το δεύτερο πιο σημαντικό.

Πίνακας 5.8: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού

ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΤΜΗΜΑ ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ		ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΤΜΗΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ	
	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ		ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ
Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,124	1	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,165	1
Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,099	2	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,114	2
Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,076	3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,084	3
Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,068	4	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,072	4
Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,065	5	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,067	5
Ανάπτυξη έρευνας	0,052	6	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,044	6
Οικογενειακό εισόδημα	0,047	7	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,040	7

Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,046	8	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,036	8
Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,044	9	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035	9
Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,039	10	Οικογενειακό εισόδημα	0,034	10
Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035	11	Κόστος ζωής	0,033	11
Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035	12	Άλλες οικονομικές παροχές	0,032	12
Κόστος ζωής	0,034	13	Ανάπτυξη έρευνας	0,032	13
Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032	14	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,032	14
Prestige τμήματος	0,031	15	Βαθμός πρόσβασης	0,031	15
Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,031	16	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,028	16
Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,031	17	Prestige τμήματος	0,024	17
Βαθμός πρόσβασης	0,029	18	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,024	18
Άλλες οικονομικές παροχές	0,023	19	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,023	19
Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,022	20	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,018	20
Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,020	21	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,017	21
Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,016	22	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,017	22

Οι φοιτητές και των δύο τμημάτων διαφωνούν ως προς τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας θέτουν ως το λιγότερο σημαντικό το υποκριτήριο « «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» με βαρύτητα 0,016, που ανήκει όμως στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο έχουν θέσει ως το τρίτο πιο σημαντικό. Αντίθετα, οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος έχουν θέσει ως το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο την «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,017 που ανήκει στο κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» το οποίο έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό.

Το αμέσως επόμενο λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας είναι η «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,020 που ανήκει στο κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» το οποίο έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό. Αντίθετα, για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος είναι το υποκριτήριο «Ύπαρξη φοιτητικής εστίας» με βαρύτητα 0,017 που ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο έχουν κατατάξει ως τρίτο σημαντικό.

Διάγραμμα 5.18: Σύγκριση υποκριτηρίων των τμημάτων Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού

5.4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Από τη σύγκριση των κριτηρίων των αποτελεσμάτων των φοιτητών των τμημάτων Νοσηλευτικής και Ιατρικής προέκυψε ότι δεν συμφωνούν ως προς το πρώτο και το δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο. Όμως συμφωνούν ως προς το τρίτο πιο σημαντικό κριτήριο καθώς και ως προς το λιγότερο σημαντικό. Πιο αναλυτικά έχουμε τα εξής:

Για μεν τους φοιτητές της Νοσηλευτικής ως πρώτο είναι οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,379 ενώ για τους φοιτητές της Ιατρικής οι «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,413.

Ως δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής είναι οι «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,310 ενώ για τους φοιτητές της Ιατρικής οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,277.

Ωστόσο σε αυτό που συμφωνούν και τα δύο αυτά τμήματα είναι ο τρίτος και ο τέταρτος παράγοντας. Έτσι οι νοσηλευτές και οι ιατροί θέτουν ως τρίτο σημαντικό κριτήριο τους «Οικονομικούς παράγοντες» με βαρύτητα 0,187 και 0,201 αντίστοιχα. Τέλος, ως το λιγότερο σημαντικό κριτήριο θέτουν την «Πληροφόρηση από έντυπα – Ενημέρωση» με βαρύτητα 0,123 και 0,110 αντίστοιχα.

Διάγραμμα 5.19: Σύγκριση Κριτηρίων τμημάτων Νοσηλευτικής και Ιατρικής

Αναφορικά με τα υποκριτήρια οι φοιτητές και των δύο τμημάτων διαφωνούν μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής θέτουν ως το πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» με βαρύτητα 0,151 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που το έχουν ως το πιο σημαντικό. Αντίθετα, οι φοιτητές του τμήματος Ιατρικής θέτουν ως το πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,110 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» το οποίο έχουν ως το πιο σημαντικό.

Ως προς το δεύτερο πιο σημαντικό υποκριτήριο για μεν τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής είναι το «Μέγεθος πόλης – επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,113 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» το οποίο είναι το πιο σημαντικό. Αντίθετα, για τους φοιτητές του τμήματος Ιατρικής είναι «Η Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» με βαρύτητα 0,109 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» το οποίο έχουν ως δεύτερο σημαντικό.

Πίνακας 5.9: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων Νοσηλευτικής και Ιατρικής

ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ		ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ		ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ
Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,151	1	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,110	1
Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,113	2	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,109	2
Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,077	3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,082	3
Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,07	4	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,070	4
Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,069	5	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,069	5
Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,046	6	Ανάπτυξη έρευνας	0,061	6
Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,042	7	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,048	7
Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,041	8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,043	8
Ανάπτυξη έρευνας	0,036	9	Οικογενειακό εισόδημα	0,041	9
Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035	10	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,040	10

Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,034	11	Prestige τμήματος	0,038	11
Οικογενειακό εισόδημα	0,034	12	Βαθμός πρόσβασης	0,033	12
Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,031	13	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,033	13
Κόστος ζωής	0,031	14	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032	14
Βαθμός πρόσβασης	0,029	15	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,030	15
Άλλες οικονομικές παροχές	0,027	16	Κόστος ζωής	0,030	16
Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,027	17	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,030	17
Prestige τμήματος	0,026	18	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,028	18
Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,022	19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,020	19
Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,02	20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,019	20
Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,02	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,018	21
Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,019	22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,015	22

Οι φοιτητές και των δύο τμημάτων διαφωνούν ως το λιγότερο σημαντικό αλλά συμφωνούν ως το δεύτερο λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο. Πιο αναλυτικά, οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής έχουν θέσει ως το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο την «Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης» με βαρύτητα 0,019 που ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο όμως το έχουν κατατάξει ως το τρίτο σημαντικό. Επίσης, οι φοιτητές του τμήματος Ιατρικής έχουν θέσει ως το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο την «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» με βαρύτητα 0,015 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» που και αυτοί το έχουν θέσει ως το τρίτο σημαντικό.

Σε αυτό που συμφωνούν και οι δύο ομάδες είναι ότι ως το αμέσως λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο είναι η «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Ενημέρωση – Πληροφόρηση» το οποίο και οι δύο ομάδες το έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό.

Διάγραμμα 5.20: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων Νοσηλευτικής και Ιατρικής

5.5. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό θα συγκρίνουμε τις απόψεις των φοιτητών του ΤΕΙ Ηπείρου, δηλαδή του τμήματος Βρεφοκομίας και του τμήματος Νοσηλευτικής. Όπως παρατηρούμε και από το παρακάτω διάγραμμα, οι φοιτητές του ΤΕΙ Ηπείρου διαφωνούν ως προς το πρώτο και δεύτερο σημαντικό κριτήριο ενώ συμφωνούν ως προς το τρίτο και το λιγότερο σημαντικό κριτήριο.

Διάγραμμα 5.21: Σύγκριση Κριτηρίων τμημάτων ΤΕΙ Ηπείρου, Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής

Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας έχουν ως το πιο σημαντικό κριτήριο τους «Ακαδημαϊκούς παράγοντες» με βαρύτητα 0,370 που για τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής αποτελεί το δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο με βαρύτητα 0,310. Για

τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής το πιο σημαντικό κριτήριο είναι οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,379 που για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας είναι το δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο με βαρύτητα 0,288.

Ως τρίτο πιο σημαντικό κριτήριο αποτελεί και για τις δύο ομάδες φοιτητών το κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες». Επίσης, συμφωνούν και ως προς το λιγότερο σημαντικό κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση» που έχει και για τις δύο ομάδες φοιτητών την ίδια βαρύτητα 0,123.

Πίνακας 5.10: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων ΤΕΙ Ηπείρου, Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής

	ΤΜΗΜΑ ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ			ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	
	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ		ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ
ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ			ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ		
Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,124	1	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,151	1
Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,099	2	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,113	2
Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,076	3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,077	3
Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,068	4	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,07	4
Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,065	5	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,069	5
Ανάπτυξη έρευνας	0,052	6	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,046	6
Οικογενειακό εισόδημα	0,047	7	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,042	7
Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,046	8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,041	8
Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,044	9	Ανάπτυξη έρευνας	0,036	9
Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,039	10	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035	10
Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,035	11	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,034	11
Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035	12	Οικογενειακό εισόδημα	0,034	12
Κόστος ζωής	0,034	13	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,031	13

Υπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032	14	Κόστος ζωής	0,031	14
Prestige τμήματος	0,031	15	Βαθμός πρόσβασης	0,029	15
Υπαρξη φοιτητικής εστίας	0,031	16	Άλλες οικονομικές παροχές	0,027	16
Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,031	17	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,027	17
Βαθμός πρόσβασης	0,029	18	Prestige τμήματος	0,026	18
Άλλες οικονομικές παροχές	0,023	19	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,022	19
Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,022	20	Υπαρξη φοιτητικής εστίας	0,02	20
Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,020	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,02	21
Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,016	22	Υπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,019	22

Οι φοιτητές και των δύο τμημάτων του ΤΕΙ Ηπείρου συμφωνούν και ως προς το πιο σημαντικό υποκριτήριο και θέτουν την «Ποιότητα φοιτητικής ζωής» στην πρώτη θέση με βαρύτητα 0,124 για τους φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας και 0,151 για τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής.

Διαφωνούν ως προς το δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο που για μεν τους φοιτητές της Βρεφοκομίας είναι «Η Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,099 που ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που το έχουν ως το πιο σημαντικό ενώ για τους φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής είναι το «Μέγεθος πόλης – Επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,113 το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει ως το πιο σημαντικό.

Όμως συμφωνούν ως προς το τρίτο πιο σημαντικό υποκριτήριο, τη «Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» με πολύ μικρή διαφορά ως προς τη βαρύτητα, 0,76 για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας και 0,77 για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που είναι το πιο σημαντικό για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας και το δεύτερο σημαντικό κριτήριο για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής. Επίσης, συμφωνούν και ως προς το πέμπτο πιο σημαντικό υποκριτήριο, τη «Επίδραση οικογένειας – φοίτηση αδελφών» με πολύ μικρή διαφορά ως προς τη βαρύτητα, 0,65 για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας και 0,69 για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που για μεν τους φοιτητές Νοσηλευτικής είναι το πιο σημαντικό ενώ για τους φοιτητές της Βρεφοκομίας το δεύτερο πιο σημαντικό κριτήριο.

Ως προς το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο οι απόψεις είναι διαφορετικές. Οι φοιτητές του τμήματος Βρεφοκομίας θέτουν τελευταίο το υποκριτήριο «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» με βαρύτητα 0,016 που ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο όμως είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση. Αντίθετα οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής θέτουν ως το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο την «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» με βαρύτητα 0,019 που ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» το οποίο όμως είχαν κατατάξει στην τρίτη θέση.

Όμως συμφωνούν και οι δύο ομάδες ως προς το δεύτερο λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο την «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» δίνοντάς του την ίδια βαρύτητα 0,020, το οποίο ανήκει στο κριτήριο «Ενημέρωση – Πληροφόρηση» που και οι δύο ομάδες έθεσαν ως το λιγότερο σημαντικό.

Διάγραμμα 5.22: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων ΤΕΙ Ηπείρου, Βρεφοκομίας και Νοσηλευτικής

5.6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα συγκρίνουμε τις απόψεις των φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, δηλαδή του Παιδαγωγικού τμήματος και του τμήματος Ιατρικής. Όπως παρατηρούμε και από το παρακάτω διάγραμμα, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων διαφωνούν ως προς το πρώτο και δεύτερο σημαντικό κριτήριο ενώ συμφωνούν ως προς το τρίτο και το λιγότερο σημαντικό κριτήριο.

Διάγραμμα 5.23: Σύγκριση Κριτηρίων τμημάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Παιδαγωγικού και Ιατρικής

Πιο αναλυτικά, οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος έχουν ως το πιο σημαντικό κριτήριο τους «Προσωπικούς παράγοντες» με βαρύτητα 0,389 ενώ οι φοιτητές της Ιατρικής τους «Ακαδημαϊκούς παράγοντες» με βαρύτητα 0,413 που για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού αποτελεί το δεύτερο σημαντικό κριτήριο με βαρύτητα 0,310. Ως δεύτερο σημαντικό κριτήριο για τους φοιτητές της Ιατρικής είναι οι «Προσωπικοί παράγοντες» με βαρύτητα 0,277. Όμως συμφωνούν και θέτουν ως τρίτο σημαντικό κριτήριο τους «Οικονομικούς παράγοντες» με βαρύτητα 0,201 για τους φοιτητές της Ιατρικής και με 0,193 για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος.

Ως το λιγότερο σημαντικό κριτήριο και οι δύο ομάδες θέτουν την «Πληροφόρηση -Ενημέρωση» με μικρή διαφορά ως προς την βαρύτητα , 0,110 για τους φοιτητές της Ιατρικής και 0,108 για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος.

Πίνακας 5.11: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιατρικής και Παιδαγωγικού

	ΤΜΗΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ			ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
	ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ		ΒΑΡΥΤΗΤΑ	ΘΕΣΗ
ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ			ΥΠΟΚΡΙΤΗΡΙΑ		
Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,165	1	Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,110	1
Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,114	2	Ποιότητα φοιτητικής ζωής	0,109	2
Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,084	3	Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών	0,082	3
Ποιότητα προγράμματος σπουδών	0,072	4	Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,070	4
Επίδραση οικογένειας (φοίτηση αδελφών)	0,067	5	Μέγεθος πόλης - Επιλογές ελεύθερου χρόνου	0,069	5
Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,044	6	Ανάπτυξη έρευνας	0,061	6
Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,040	7	Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,048	7
Βιβλιοθήκη - Εργαστήρια	0,036	8	Επίδραση από φοιτητές - καθηγητές	0,043	8
Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,035	9	Οικογενειακό εισόδημα	0,041	9

Οικογενειακό εισόδημα	0,034	10	Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,040	10
Κόστος ζωής	0,033	11	Prestige τμήματος	0,038	11
Άλλες οικονομικές παροχές	0,032	12	Βαθμός πρόσβασης	0,033	12
Ανάπτυξη έρευνας	0,032	13	Απόσταση από τον τόπο καταγωγής	0,033	13
Εκπαιδευτικό Προσωπικό	0,032	14	Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,032	14
Βαθμός πρόσβασης	0,031	15	Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,030	15
Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,028	16	Κόστος ζωής	0,030	16
Prestige τμήματος	0,024	17	Ιστοσελίδα του Τμήματος	0,030	17
Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,024	18	Δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων	0,028	18
Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,023	19	Άλλες οικονομικές παροχές	0,020	19
Ύπαρξη φοιτητικής λέσχης	0,018	20	Ενημέρωση από φίλους - γνωστούς	0,019	20
Ύπαρξη φοιτητικής εστίας	0,017	21	Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,018	21
Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα	0,017	22	Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης	0,015	22

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων δεν συμφωνούν ως προς το πρώτο και δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο αλλά συμφωνούν μόνο ως προς το τρίτο. Πιο συγκεκριμένα οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος έχουν ως πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» με βαρύτητα 0,165 που οι φοιτητές της Ιατρικής έχουν κατατάξει στη δεύτερη θέση με βαρύτητα 0,109. Το υποκριτήριο αυτό ανήκει στο κριτήριο «Προσωπικοί παράγοντες» που οι φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος το έχουν ως το πιο σημαντικό ενώ οι φοιτητές της Ιατρικής το δεύτερο πιο σημαντικό.

Αντίθετα, οι φοιτητές του τμήματος Ιατρικής έθεσαν ως πρώτο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα προγράμματος σπουδών» με βαρύτητα 0,110 που για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος αποτελεί το τέταρτο πιο σημαντικό υποκριτήριο με βαρύτητα 0,072. Το υποκριτήριο αυτό ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που οι μεν φοιτητές της Ιατρικής το έχουν ως το σημαντικότερο ενώ οι φοιτητές του Παιδαγωγικού ως το δεύτερο πιο σημαντικό.

Ως δεύτερο σημαντικό υποκριτήριο οι φοιτητές του Παιδαγωγικού έχουν κατατάξει το «Μέγεθος πόλης -Επιλογές ελεύθερου χρόνου» με βαρύτητα 0,114 που για τους φοιτητές της Ιατρικής αποτελεί τον πέμπτο σημαντικό υποκριτήριο με βαρύτητα 0,069.

Ως τρίτο σημαντικό υποκριτήριο οι φοιτητές και των δύο τμημάτων κατέταξαν «τη Δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών» που ανήκει στο κριτήριο «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» που για τους φοιτητές της Ιατρικής αποτελεί το σημαντικότερο ενώ για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού είναι το δεύτερο πιο σημαντικό.

Ως το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο για τους φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος είναι η «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,017 που ανήκει στο κριτήριο «Πληροφόρηση -Ενημέρωση» το οποίο επίσης έχουν κατατάξει ως το λιγότερο σημαντικό. Οι φοιτητές του τμήματος της Ιατρικής διαφοροποιούνται κατατάσσοντας το υποκριτήριο «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» ως το λιγότερο σημαντικό με βαρύτητα 0,015. Το υποκριτήριο αυτό ανήκει στο κριτήριο «Οικονομικοί παράγοντες» που το έχουν κατατάξει στην τρίτη θέση.

Διάγραμμα 5.24: Σύγκριση Υποκριτηρίων τμημάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιατρικής και Παιδαγωγικού

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι νέοι καλούνται να επιλέξουν το τμήμα προπτυχιακών σπουδών του όταν βρίσκονται κοντά στην ενηλικίωσή τους. Από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που μελετήθηκε έγινε αντιληπτό ότι οι κατηγορίες παραγόντων που επηρεάζουν την τελική λήψη της απόφασής τους είναι πολλές και είτε άμεσα είτε έμμεσα αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους κατευθύνοντάς τον στην τελική επιλογή του. Ωστόσο η διαδικασία που φτάνουν σε διαφορετικές επαγγελματικές αποφάσεις δεν καθορίζεται πάντοτε από ατομικές επιλογές αλλά πολλές φορές παράγοντες που επιδρούν κατά την σχολική τους εκπαίδευση και αξιολόγησή τους κρίνονται καθοριστικής σημασίας.

Το σχολείο, μπορεί εν δυνάμει να παράγει και να αναπαράγει τις πατριαρχικές σχέσεις των φύλων λειτουργώντας ως ένας φορέας κοινωνικοποίησης που επηρεάζει τόσο τη συναισθηματική όσο και την κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Σε αντίθεση με την παλιά αντίληψη, ότι το σχολείο έχει αποστολή να μεταδώσει στο άτομο ανθρώπινη μόνο μόρφωση και γενικές γνώσεις, οι σημερινές παιδαγωγικές αντιλήψεις υποστηρίζουν ότι μία από τις βασικές επιδιώξεις του είναι η επαγγελματική προετοιμασία των μαθητών και η υποβοήθησή τους στο να διαλέξουν το επάγγελμα που τους ταιριάζει.

Ωστόσο, το σχολείο είναι μόνο ένας από τους πολλούς παράγοντες που ευθύνονται για την τελική επιλογή του ατόμου. Υπάρχουν όμως και παράγοντες που βρίσκονται μέσα στο άτομο, όπως η ικανοποίηση των αναγκών του αλλά και η προσωπικότητα που έχουν διαμορφώσει σε συνδυασμό με τα ενδιαφέροντά του, που παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην τελική επιλογή του αλλά και άλλοι όπως είναι οι κοινωνικοπολιτικοί παράγοντες ενώ οι οικονομικοί δεν είναι λιγότερης σημασίας.

Όμως ποια βαρύτητα έχει το κάθε κριτήριο στην τελική απόφαση; Το ερώτημα αυτό επιχειρήθηκε να απαντηθεί από την έρευνα που διεξάχθηκε ανάμεσα σε πρωτοετής φοιτητές δύο τμημάτων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και σε δύο τμημάτων του ΤΕΙ Ηπείρου.

Οι φοιτητές της νοσηλευτικής και του παιδαγωγικού τμήματος θεωρούν ότι οι «Προσωπικούς παράγοντες» καθορίζουν τελικά και την τελική τους απόφαση ενώ οι φοιτητές της ιατρικής και της βρεφοκομίας πιστεύουν πως οι «Ακαδημαϊκοί παράγοντες» είναι το

σημαντικότερο κριτήριο για την επιλογή τους. Όμως όλοι οι φοιτητές συμφωνούν ότι την μικρότερη επίδραση την έχει το κριτήριο «Πληροφόρηση – Ενημέρωση».

Όσο αφορά τα υποκριτήρια οι φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής, Βρεφοκομίας και Παιδαγωγικού συμφωνούν μεταξύ τους θεωρώντας ότι η «Ποιότητα της φοιτητικής ζωής» είναι σημαντικότερη αιτία με τη μεγαλύτερη βαρύτητα στην τελική επιλογή τους. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές της Ιατρικής οι οποίοι θέτουν ως το πιο σημαντικό υποκριτήριο την «Ποιότητα προγράμματος σπουδών». Αυτό βέβαια είναι λογικό καθώς το επάγγελμα του ιατρού απαιτεί και εξειδικευμένες γνώσεις συνεπώς ένα ποιοτικό πρόγραμμα σπουδών τους οδηγεί και σε καλύτερη απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων.

Σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά υποκριτήρια οι φοιτητές της Ιατρικής και Βρεφοκομίας συμφωνούν θέτοντας ως τελευταίο το υποκριτήριο «Δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης» με βαρύτητα 0,015 και 0,016 αντίστοιχα. Διαφοροποιούνται οι φοιτητές της Νοσηλευτικής που επέλεξαν το «Υπαρξη φοιτητικής λέσχης» με βαρύτητα 0,019 και οι φοιτητές του Παιδαγωγικού που επέλεξαν το υποκριτήριο «Πληροφόρηση από έντυπα ή άλλα μέσα» με βαρύτητα 0,017.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι η βαρύτητα των κριτηρίων είναι διαφορετική τόσο για κάθε σχολή όσο και για κάθε Πανεπιστήμιο. Ενώ πιθανολογούσαμε στην αρχή της έρευνάς μας ότι οι φοιτητές των ιατρικών επαγγελμάτων, όπως της Ιατρικής και της Νοσηλευτικής θα έχουν ίσως ίδια κριτήρια επιλογής τμήματος σπουδών, αντίθετα δεν συμφωνούν μεταξύ τους ως προς τη σημαντικότητα τουλάχιστον του πρώτου κριτηρίου. Επίσης και σε επίπεδο πανεπιστημίου παρατηρήθηκε ότι και τα δύο τμήματα του ΑΕΙ αλλά και τα δύο τμήματα του ΤΕΙ δεν συμφωνούν μεταξύ τους ως προς το πρώτο πιο σημαντικό κριτήριο. Σε αυτό όμως που συμφωνούν όλα τα τμήματα είναι το λιγότερο σημαντικό κριτήριο. Αντίστοιχη εικόνα έχουμε και για τα υποκριτήρια με διαφορά ότι όσο αναφορά το λιγότερο σημαντικό υποκριτήριο κανένα τμήμα δεν συμφωνεί με τα άλλα.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η σημαντικότητα ενός κριτηρίου ή ενός υποκριτηρίου δεν ταυτίζεται με την επιλογή τμήματος σπουδών αλλά ούτε και με τη βαθμίδα του πανεπιστημίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- 1) Δεληγιάννη – Κουϊμτζή, Β. 2007. Εφηβικές ταυτότητες φύλου μεταβατικές διαδικασίες και το σύγχρονο κοινωνικό πλαίσιο: γενικά συμπεράσματα στο: Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. Σακκά, Δ. (2007). *Από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή: μελέτες για τις ταυτότητες φύλου στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα*, Αθήνα: Gutenberg, σελ. 361.
- 2) Δημητρόπουλος, Ε., 2004. Η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου και οι σχετικές θεωρίες. Στο: Κασσωτάκης, Μ., 2004. *Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- 3) Θεοφανίδης, Σ., 2002. *Μεθοδολογία της επιστημονικής σκέψης και έρευνας*, Αθήνα: Μπένου Ε.
- 4) Ίδρυμα Ευγενίδου, 2010. *Επιτελική Σύνοψη Έρευνας, Ναυτική Εκπαίδευση*, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Στατιστικής.
- 5) Κακανά-Μίκα, Δ., Καμαριανός, Δ., Μεταλλίδου, Π. & Μπότσογλου, Κ, 2008. *Μ.Μ. . και επαγγελματικές επιλογές των εφήβων: ο ρόλος του Σχολικού επαγγελματικού Προσανατολισμού*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- 6) Κάντας, Α. & Χατζή, Α., 1991. *Ψυχολογία της εργασίας, Θεωρίες Επαγγελματικής Ανάπτυξης. Στοιχεία Συμβουλευτικής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- 7) Καραμπατζάκη Δ. & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β., 2007.. Φύλο και εργασία στο λόγο εφήβων αγοριών και κοριτσιών στο: Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. & Σακκά, Δ., 2007. *Από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή: μελέτες για τις ταυτότητες φύλου στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: Gutenberg, σελ. 213-244.
- 8) Κασσιμάτη, Κ., 1989. *Επιλογή Επαγγέλματος: Πραγματικότητα ή Μύθος*; Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε.
- 9) Κατσανέβας, Θ., 2002. *Η μετεξέλιξη των Επαγγελματιών και το μέλλον της εργασίας*, Αθήνα.

- 10) Κατσανέβας, Θ. Κ., 2009. *Ο χρυσός κανόνας για επιλογές σταδιοδρομίας: σύγχρονος επαγγελματικός προσανατολισμός*. Αθήνα: Πατάκης.
- 11) Κατσίρας, Λ. Β., 2008. *Η ώριμη λήψη απόφασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό: Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην Επαγγελματική Συμβουλευτική*.
- 12) Κελπανίδης, Μ., 2012. *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης: θεωρίες και πραγματικότητα*. Αθήνα: Ζυγός.
- 13) Κωνσταντινίδης, Α., 2000. *Εκπαιδευτικές και Επαγγελματικές επιλογές των νέων: φύλο, σχολική επίδοση, κοινωνική προέλευση*, 2000. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.
- 14) Κωνσταντίνου, Χ.Ι., 1994. *Το Σχολείο ως Γραφειοκρατικός Οργανισμός και ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού σ' αυτό*. Αθήνα: Συμυριωτάκη.
- 15) Λεβέντης, Δ., Παπαστεφάνου, Κ. & Χατζηγέρου, Ε., 2008. *Ο ρόλος της οικογένειας στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών*. Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής.
- 16) Μαζηρίδου, Ε., 2007. *Ταυτότητες φύλου στην οικογένεια: γονεϊκές πεποιθήσεις και πρακτικές και η υποκειμενική εμπειρία του ανδρισμού και της θηλυκότητας εκ μέρους των εφήβων*. 2007. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.
- 17) Ν. 1566/1985. *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 272/Α/30-09-85).
- 18) Ν. 3518/2006. *Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας*. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 272/Β/21-12-2006), άρθρο 73.
- 19) Ν.Δ. 3971/59. *Περί Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως, Οργανώσεως της Μέσης Εκπαιδύσεως και Διοικήσεως της Παιδείας*. 2/7/1959.
- 20) Παπανούτσος, Ε.Π., 1982. *Οι Δρόμοι της Ζωής*. Αθήνα: Φιλιππότης.
- 21) Παρασκευά, Φ., 2010. *Η συμβολή των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και*

- στην αντιμετώπιση της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς στο σχολείο, στο: Κολιάδης, Ε. Α., 2010. *Συμπεριφορά στο σχολείο: αξιοποιούμε δυνατότητες αντιμετωπίζουμε προβλήματα*. Αθήνα: Γρηγόρη, σελ. 278-303.
- 22) Στογιαννίδου, Α., Σακκά, Δ. & Δεληγιάννη – Κουιμτζή, Β., 2007. Ταυτότητες φύλου και επαγγελματικές επιλογές στο: Δεληγιάννη-Κουιμτζή, Β. & Σακκά, Δ., 2007. *Από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή: μελέτες για τις ταυτότητες φύλου στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα*. Αθήνα: Gutenberg, σελ. 89-108.
- 23) Τριλιανός, Θ. Α., 1988. *Η παρατήρηση ή πώς καλλιεργείται στο μαθητή η έφεση για μάθηση*. Αθήνα: Λύχνο
- 24) Χαροκοπάκη, Α., Αδαμοπούλου, Α., Βλαχάκη, Φ. & Τετραδάκου, Σ., 2007. Προετοιμασία για την Προσέγγιση της Αγοράς Εργασίας στην Απασχόληση-Σχεδιασμός Σταδιοδρομίας και Τεχνικές Αναζήτησης Εργασίας. Οδηγός Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού στον τομέα της Εκπαίδευσης, ΕΚΕΠ. Αθήνα: Μαμαλάκης Ι., Α.Ε.
- 25) Χατζηπαναγιώτου, Π., 2001. *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: ζητήματα οργάνωσης, σχεδιασμού και αξιολόγησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- 26) Χτούρης, Σ., Ζήση, Α., Δεληγιάννη, Β., Μαζηρίδου, Ε. & Κιοσέογλου, Γ. 2008. Οι προσδοκίες των γονέων για το μέλλον των παιδιών τους: διαμορφώνοντας τις ταυτότητες φύλου στο οικογενειακό πλαίσιο, στο: Ζιώγου-Καραστεργίου και Καλλιρρό, Σ. 2008. *Σύλλογή κειμένων επαγγελματικές επιλογές και επιλογές ζωής νέων ατόμων*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, σελ. 101-120.
- 27) Ψάλτη, Α., Κουιμτζή, Ε., 2008. Εκπαιδευτικές και Επαγγελματικές Επιλογές Εφήβων: Η μελέτη του φύλου, στο: Δεληγιάννη-Κουιμτζή, Β., Γωνίδα, Σ. Ν. & Κιοσέογλου, Γ. 2008 *εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές εφήβων: διερεύνηση των αντιλήψεων στα θέματα ισότητας των δύο φύλων της ελληνικής σχολικής κοινότητας (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς)*. 2008. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης 2000-2006 (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, 4.). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη, σελ. 7-21.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΗ

- 1) Amundson, E., Norman, A., Harris-BowlsbeJoA. &NilesSpencer, G. 2008. *Βασικές αρχές Επαγγελματικής Συμβουλευτικής, Διαδικασίες και Τεχνικές*, Αθήνα: Rossili.
- 2) Delors, J., 1993. *Εκπαίδευση. Οθησαυρός που κρύβει μέσα της*. Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για την Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- 1) Carvalho, A., 2015. *The impact of PBL on transferable skills development in management education*. *Innovations in Education and Teaching International*, 1-13
- 2) Handy, C. & Aitken, R. 1988. *Understanding schools as organizations*, London: Penguin.
- 3) Koumoundourou, G. A., Tsaousis, I., & Kounenou, K., 2011. Parental influences on Greek adolescents' career decision-making difficulties: The mediating role of core self-evaluations. *Journal of Career Assessment*, 19 (2), pp 165-182.
- 4) Lipsett, L., 1962. Social factors in vocational development. *Personnel and Guidance Journal*, 25(3), pp 101-115.
- 5) Moshavi, D., Dana, S., Standifird, S. S. & Pons, F., 2008. Gender Effects in the Business School Classroom: A Social Power Perspective. *Journal of Behavioral and Applied Management*, 10(1), pp 52-55.
- 6) Piaget, J., 1972. *The psychology of the child*. New York: Basic Books.
- 7) Roberts, K., 1977. *From school to work: A study of the youth employment service*. Newton Abott, England: David and Charles.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- 8) Analytichierarchyprocess διαθέσιμο στο https://en.wikipedia.org/wiki/Analytic_hierarchy_process [πρόσβαση στις 11-1-2017]

- 9) Εκπαίδευση διαθέσιμο στο <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7>, [πρόσβαση στις 25-11-2016]
- 10) Καραδήμας, Θ. και Καραδήμα, Π. (2015). Η συναισθηματική νοημοσύνη ως αυθύπαρκτη έννοια και η χρησιμότητά της για το σύγχρονο άνθρωπο και τις επιχειρήσεις. *e-Journal of Science & Technology*, [e-journal] 9(5) pp 62-63 διαθέσιμο και στο http://e-jst.teiath.gr/issue_38/Karadimas_38.pdf [πρόσβαση στις 28-11-2016].
- 11) [http://www.statistics.gr/statistics/-/publication/SED33/-](http://www.statistics.gr/statistics/-/publication/SED33/)
- 12) <https://static.eudoxus.gr/books/65/chapter-11765.pdf>
- 13) Χριστοδούλου, Α., *Αξίες της UNESCO στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα* διαθέσιμο στο <http://nata.webpages.auth.gr/wp-content/uploads/2013/02/26.%CE%91%CE%9E%CE%99%CE%95%CE%A3-%CE%A4%CE%97%CE%A3-UNESCO-%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D-%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97-%CE%A4%CE%9F%CE%A5-21%CE%9F%CE%A5-%CE%91%CE%99%CE%A9%CE%9D%CE%91.pdf> [πρόσβαση στις 15-12-2016]